

1967 - 2018

HSUIR

HRVATSKI SAVEZ UDRUGA INVALIDA RADA
CROATIAN ASSOCIATION OF SOCIETIES OF DISABLED WORKERS
(88/2018.) Zagreb, prosinac 2018. godine

**Spriječimo
nastanak
invaliditeta**

PREVENCIJA

tijekom čitavog radnog vijeka ključna je za sve

INFORMACIJE

Glasilo Hrvatskog saveza udruženja invalida rada

Glasilo „Informacije“ od 1991. godine izlazi i donosi zanimljive vijesti i podatke iz civilnog sektora te predstavlja uspješnu komunikaciju HSUIR-a i njegovih temeljnih udruga. Uz pomoć glasila „Informacije“ Savez sustavno i kontinuirano informira čitatelje o svim aktualnostima i aktivnostima vezanim za invalide rada i ostale osobe s invaliditetom na svim društvenim područjima – pravnom, socijalnom, ekonomskom, kulturnom, zdravstvenom.

SADRŽAJ

Nagrada za životno djelo.....	3
Međunarodni dan osoba s invaliditetom.....	5
Psihosocijalni rizici i stres na radnom mjestu.....	7
Projekti i programi.....	14
Vijesti i aktivnosti.....	15
Istraživanje HSUIR-a	42
Pravni savjeti	46
Iz naših udruga.....	56
Zdravlje.....	68

IMPRESSUM

Izdavač: Hrvatski savez udruga invalida rada

Hrgovići 47, 10 110 Zagreb

tel: +385 1 48 29 295

fax: +385 1 48 29 076

e-mail: info@hsuir.hr

Glavni i odgovorni urednik: Josip Petrač

Suradnic: Leke Sokolaj, Ivana Znaor, Nataša Franić i Valentina Hojsak

Grafička priprema i dizajn: Valentina Hojsak

Tiskanje ove publikacije omogućeno je finansijskom podrškom Nacionalne zaklade za razvoj civilnog društva. Sadržaj ove publikacije isključiva je odgovornost autora i nužno ne izražava stajalište Nacionalne zaklade za razvoj civilnog društva.

PREDSJEDNIK HSUIR-a, JOSIP PETRAČ DOBIO NAGRADU ZA ŽIVOTNO DJELO

Dana 10. prosinca 2018. godine u Ministarstvu za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku održana je Svečana sjednica Odbora za dodjelu Državne nagrade za humanitarni rad i dodjelu Državne nagrade za humanitarni rad u 2018. godini.

Odlukom Odbora za dodjelu Državne nagrade za humanitarni rad ove je godine Državna nagrada za humanitarni rad u kategoriji Nagrada za životno djelo dodijeljena predsjedniku HSUIR-a, Josipu Petraču, a Godišnje nagrade dodijeljene su Caritasu Zadarske nadbiskupije iz Zadra, Udrudi Sv. Jeronim iz Kaštela Gomilice i Željku Đekiću iz Vukovara.

Nagrade je dobitnicima uručila državna tajnica u Ministarstvu za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku, Marija Pletikosa.

Državna nagrada za humanitarni rad dodjeljuje se u dvije kategorije: Nagrada za životno djelo koja se dodjeljuje fizičkoj osobi za trajan doprinos razvoju i unapređenju humanitarnog rada te Godišnja nagrada koja se dodjeljuje pravnoj ili fizičkoj osobi za iznimna postignuća u području humanitarnog rada i najveće je priznanje koje Republika Hrvatska dodjeljuje za iznimna postignuća i doprinos razvoju i unapređenju humanitarnog rada u Republici Hrvatskoj.

Djelovanje g. Petrača u pokretu osoba s invaliditetom obuhvaća širok dijapazon aktivnosti, od kojih svakako treba istaknuti njegovo zalaganje za uključivanje osoba s invaliditetom u svijet sporta, kao mogućnosti za očuvanje mentalnog zdravlja i

preostalih fizičkih sposobnosti osoba s invaliditetom. Tako je na inicijativu g. Petrača osnovan Savez za sport i rekreaciju invalida rada (1964.), čiji je bio i dopredsjednik, od 1990. do 1994. godine. Na polju sportskih aktivnosti, iako i sam invalid rada, g. Petrač je neumorno djelovao, te je bio i jedan od osnivača današnjeg Hrvatskog paraolimpijskog odbora, a od 1984. do 2004. godine bio je izbornik i trener reprezentacije Hrvatske u sjedećoj odbjuci za osobe s invaliditetom, po čemu je i prepoznatljiv na razini RH.

U opusu humanitarnih aktivnosti kojima se bavio g. Petrač, posebno mjesto zauzima iniciranje i zauzimanje za proglašavanje 21. ožujka Nacionalnim danom invalida rada, od strane Hrvatskog Sabora 2007. godine, čiji je smisao skretanje pozornosti na potrebu stvaranja pozitivne klime za sprečavanje ozljeda na radu i profesionalnih bolesti te senzibiliziranje javnosti za potrebe unapređivanja društvenog položaja invalida rada te njihove integracije i jednakopravnog sudjelovanja u životu zajednice. Bez obzira na ulogu u kojoj se našao ili funkciju koju je obnašao, kao predsjednik HSUIR-a ili član Povjerenstva Vlade Republike Hrvatske za osobe s invaliditetom (u razdoblju 1998. - 2017. godine) ili zastupnik u Gradskoj skupštini Grada Zagreba (u razdoblju 2009. - 2017.), g. Petrač je neumorno i organizirano djelovao na polju senzibilizacije javnosti vezano uz osobe s invaliditetom, promicanju zapošljavanja invalida rada na otvorenom tržištu rada, senzibilizaciji poslodavaca te promicanju razumne prilagodbe u sustavu rada i zapošljavanja osoba s invaliditetom.

Za svoj rad i djelovanje, g. Petrač, dobio je niz priznanja, ali je svakako važno spomenuti Nagradu Grada Zagreba, 2018. godine, koja mu je dodijeljena za ustrajno promicanje prava i položaja invalida rada, za zalaganje za rješavanje problema zapošljavanja invalida rada i osoba s invaliditetom te senzibiliziranje javnosti o njihovim sposobnostima, za dugogodišnji doprinos sportu i sportskoj rekreaciji osoba s invaliditetom. To je Nagrada, za koju g. Petrač kaže da „predstavlja priznaje i cijelom pokretu osoba s invaliditetom, a najviše invalidima rada“. Državna nagrada za humanitarni rad, koja je dodjeljuje gospodinu Josipu Petraču, predstavlja krunu društvenog priznanja njegovom humanitarnom radu.

Ovo je Nagrada čovjeku koji je svojim radom dao izuzetan doprinos u ostvarivanju strateških ciljeva za izjednačavanje mogućnosti invalida rada i ostalih osoba s invaliditetom u društvu, te time utjecao na poboljšanje kvalitete života invalida rada.

MEĐUNARODNI DAN OSOBA S INVALIDITETOM SVEČANO URUČIVANJE UGOVORA ZA PRUŽANJE USLUGE OSOBNE ASISTENCIJE

Dana 03. prosinca 2018. godine u hotelu The Westin, u Zagrebu, predsjednik Hrvatskog saveza udruga invalida rada, Josip Petrač i izvršni direktor Hrvatskog saveza udruga invalida rada, Leke Sokolaj prisustvovali su svečanom obilježavanju 03. prosinca - Međunarodnog dana osoba s invaliditetom. Ovom prigodom predstavnicima udruga uručeni su ugovori o pružanju usluge asistencije, usluge tumača znakovnog jezika i usluge videćeg pratitelja osobama s invaliditetom koji se financiraju iz sredstava prihoda od igara na sreću i Državnog proračuna te pružanju usluge osobne asistencije osobama s invaliditetom koji se financiraju iz Europskog socijalnog fonda.

Rezolucijom Glavne skupštine Ujedinjenih naroda 3. prosinac obilježava se kao Međunarodni dan osoba s invaliditetom

Glavna skupština Ujedinjenih naroda je u listopadu 1992. godine na zajedničkoj sjednici, održanoj radi obilježavanja Desetljeća osoba s invaliditetom (1983. – 1992.), usvojila Rezoluciju kojom je 3. prosinca proglašen Međunarodnim danom osoba s invaliditetom.

Nakon donošenja navedene Rezolucije, UN-ova Komisija za ljudska prava pozvala je zemlje članice da ističu obilježavanje 3. prosinca: "s ciljem postizanja punog i jednakog uživanja ljudskih prava i sudjelovanja osoba s invaliditetom u društvu".

Kako bi postigli ove ciljeve Vlada Republike Hrvatske je u travnju 2017. godine usvojila Nacionalnu strategiju izjednačavanja mogućnosti za osobe s invaliditetom od 2017. do 2020. godine, koja je ujedno i provedbeni dokument Konvencije o pravima osoba s invaliditetom te možemo konstatirati da su od definiranih 78 mjera 43 mjere provedene, a njih 35 je djelomično provedeno.

Ciljevi su strategije, među ostalim, poboljšati kvalitetu života osoba s invaliditetom, osigurati punu socijalnu uključenost u život zajednice, ojačati edukaciju i uključivanje osoba s invaliditetom u svijet rada te ukazati na važnost pristupačnosti i obrazovanja.

Konvencija o pravima osoba s invaliditetom UN-a definirala je osobe s invaliditetom kao osobe koje imaju dugotrajna tjelesna, mentalna, intelektualna ili osjetilna oštećenja, a koja u međudjelovanju s različitim preprekama mogu sprečavati njihovo puno i učinkovito sudjelovanje u društvu na jednakoj osnovi s drugima. Hrvatska je treća zemlja u svijetu koja je ratificirala ovu Konvenciju, što ukazuje na spremnost i potrebu hrvatskog društva da osigura jednake mogućnosti za ovu posebice ranjivu skupinu građana.

U Republici Hrvatskoj se politika prema osobama s invaliditetom zasniva na suvremenim međunarodnim standardima koji imaju za cilj nastojanje da sva područja života i djelovanja budu otvorena i pristupačna osobama s invaliditetom.

Ministarstvo za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku, u suradnji s udrugama osoba s invaliditetom, kontinuirano radi na promicanju prava i socijalnom uključivanju osoba s invaliditetom te trenutno osigurava uslugu osobne asistencije za ukupno 1550 osoba, 80 zaposlenih tumača/prevoditelja znakovnog jezika pruža potrebne usluge gluhim i gluhoslijepim osobama, a 35 zaposlenih videćih pratitelja pruža podršku u svakodnevnim situacijama za 236 slijepih osoba.

U narednom razdoblju i dalje treba činite sve kako bi ove usluge učinili pristupačnima svima kojima su one potrebne, proširiti mrežu usluga u zajednici osiguravanjem finansijskih sredstava iz više izvora i uključivanjem novih korisnika i pružatelja usluga s ciljem prevencije institucionalizacije, ali i osiguravanja bržeg procesa deinstitucionalizacije za osobe s invaliditetom.

„PSIHOSOCIJALNI RIZICI I STRES NA RADNOM MJESTU“ - OKRUGLI STOL

Hrvatski savez udruga invalida rada organizirao je okrugli stol na temu "Psihosocijalni rizici i stres na radnom mjestu"

Hrvatski savez udruga invalida rada organizirao je **11. listopada 2018. godine okrugli stol na temu „Psihosocijalni rizici i stres na radnom mjestu“**. Cilj okruglog stola bio je predstaviti razmjere stresa na radnom mjestu te njegove posljedice na zdravlje radnika.

U uvodnom izlaganju izvršni direktor Saveza, Leke Sokolaj naglasio je kako je stres na radnom mjestu sveprisutan. Stres može potencijalno utjecati na svako radno mjesto i na svakog radnika, bez obzira na veličinu tvrtke, djelatnosti, oblik ugovora o radu ili radni odnos. Stres je često najveći okidač za neuromuskularna oboljenja te multiplu sklerozu. Invalidi rada često prešućuju svoj invaliditet u strahu od otkaza.

Ana Akrap, viša stručna savjetnica u službi za edukaciju, informiranje i međunarodnu suradnju Zavoda za unapređenje zaštite na radu, uz prezentaciju i filmove objasnila je zašto su stres i psihosocijalni rizici novi izazovi za poslodavce i radnika. Uz konkretnе primjere, slikovito je navela i opisala posljedice stresa, prije svega na zdravlje radnika, društvenu klimu u radnom okruženju koja lančano uzrokuje negativnosti, sve do ekonomskih gubitaka radnika i poslodavaca te gospodarstva u cjelini. Akrap je, uz navođenje dobre prakse na primjeru danske bolnice, objasnila kako upravljati stresom i psihosocijalnim rizicima, predstavivši pritom e-Vodič koji je u tu svrhu izradila EU-OSHA nakon opsežnih istraživanja. Ujedno je naglasila kako stres nepovoljno utječe na zdravlje ljudi i može dovesti do određenih bolesti (bolesti srca, psihičke bolesti, neplodnosti). Najčešći psihosocijalni rizici stresa su

pretjerani radni zahtjevi, strah od gubitka posla, osobni i društveni problemi. U svijetu rada stres je najveći uzrok bolovanja radnika.

Ines Kovačević Cvetko, dr.med. – specijalist medicine rada i sporta, Hrvatskog zavoda za zaštitu zdravlja i sigurnosti na radu istaknula je negativno djelovanje stresa te njegove posljedice negativnog djelovanja fizičkog, psihičkog i socijalnog aspekta. Posebno se osvrnula na psihosocijalne stresore i istraživanje koje je proveo HZZZSR i Odsjek za psihologiju Filozofskog fakulteta. Istraživanjem su obuhvaćena 1083 radnika u prijevoznoj, kemijskoj, zdravstvenoj i tiskarskoj djelatnosti. Sudjelovalo je 80,5% muškaraca i 19,5% žena prosječne dobi 44,74 godina.

Naglasak je bio na zahtjevima posla, nedostatku kontrole pri radu, nedostatku podrške upravitelja, nedostatku podrške suradnika, problematičnim odnosima na radnom mjestu, nejasnoće radne uloge i neupoznatosti s promjenama.

Maja Bjelić, mag.psych. iz Zajednice saveza osoba s invaliditetom Hrvatske govorila je o specifičnostima stresa za psihofizičko stanje čovjeka. Stres je fiziološki i psihički odgovor na specifične zahtjeve uvjeta u kojima se nalazimo. Bitno je znati identificirati stresore, utvrditi granice i razviti sustav podrške. Ostanite pozitivni – mislite pozitivno. Budite zahvalni za ljude i stvari u životu. Ako smatrate da ste neuspješni, znajte da vas vaš neuspjeh ne definira, već predstavlja priliku za učenje i rast.

Jadranka Apostolovski, predsjednica Udruge za pomoć i edukaciju žrtava mobbinga, govorila je o Karoshi sindromu, obliku izgaranja na poslu, odnosno fenomenu koji opisuje iznenadne smrti bez prethodnih upadljivih znakova bolesti, a prepoznat je u Japanu 1969. godine. Istaknula je mobbing kao oblik radnog stresa koji se očituje kao neprijateljska i neetična komunikacija sustavno usmjereni i planirana prema osobi koja je napadnuta. Prema istraživanju koje je Udruga provela prije nekoliko godina, dobili su podatke:

- 55% mobbinga je vertikalni – kada nadređeni zlostavlja podređene
- 45% je horizontalni – kada osoba u istom rangu zlostavlja osobu u istom rangu (rukovoditelj – rukovoditelja)
- 5% kada radnik zlostavlja svog kolegu

Hrvatski savez udruga invalida rada kao i do sada zalagat će se za poduzimanje odgovarajućih mjera prevencije i očuvanje radne sposobnosti radnika tijekom cijelog radnog vijeka te aktivno sudjelovanje u svijetu rada invalida rada i drugih osoba s invaliditetom.

REDOVNA SKUPŠTINA HRVATSKOG SAVEZA UDRUGA INVALIDA RADA

*Redovna Skupština Hrvatskog saveza udruga invalida rada održala se 11. listopada 2018.
godine u prostoru Saveza, Hrgovići 47, Zagreb*

U skladu sa člankom 25., i 26. stavkom 1. Statuta Hrvatskog saveza udruga invalida rada, sazvana je Redovna Skupština Hrvatskog saveza udruga invalida rada **dana 11. listopada 2018. godine.**

Od ukupno 48 zastupnika, na Skupštini su sudjelovala 32 zastupnika. Skupština Saveza usvojila je Prijedlog finansijskog plana za 2019. godinu, Operativni plan za 2019. godinu, Odluku o odobrenju za prijavu projekta/programa prema domaćim i inozemnim donatorima.

Uz redovne teme, najveću pozornost zastupnici su posvetili pitanju donošenja Zakona o udrugama osoba s invaliditetom od posebnog interesa za Republiku Hrvatsku. Još jednom sve udruge su izrazile zabrinutost za održivost lokalnih udruga, nerazumjevanje vladajućih struktura te sve veće povećanje birokracije.

Skupština je potvrdila Odluku da se iz članstva HSUIR-a brišu dvije udruge osoba s invaliditetom i to: Društvo invalida Donji Miholjac i Društvo osoba s invaliditetom „Baranjsko srce“, Beli Manastir. Ujedno Skupština je potvrdila Odluku da se u članstvo HSUIR-a primi Društvo distrofičara invalida cerebralne i dječje paralize i ostalih tjelesnih invalida Dubrovačko – neretvanske županije.

X. PROŠIRENA SJEDNICA PREDSJEDNIŠTVA I NADZORNOG ODBORA HSUIR-A

Dana 11. listopada 2018. godine održana je sjednica Nadzornog odbora te proširena sjednica Predsjedništva HSUIR-a

Temeljem članka 28. i 29. Statuta Hrvatskog saveza udruga invalida rada održana je **X. proširena sjednica Predsjedništva i Nadzornog odbora Hsuir-a**. Predsjedništvo je usvojilo Operativni plan za 2019. godinu te Prijedlog finansijskog plana za 2019. godinu. Na sjednici se raspravljalo o radu temeljnih udruga HSUIR-a te donijelo zaključak o internoj reviziji poslovanja Udruga. Predsjedništvo je donijelo Odluku o brisanju iz članstva HSUIR-a dvije udruge zbog prestanka rada i brisanja iz Registra udruga. Temeljem te Odluke iz članstva je brisano Društvo invalida Donji Miholjac te Društvo osoba s invaliditetom „Baranjsko srce“. Ujedno je donesena Odluka da u članstvo HSUIR-a pristupi Društvo distrofičara invalida cerebralne i dječje paralize i ostalih tjelesnih invalida Dubrovačko – neretvanske županije. Također, Predsjedništvo je iscrpno izvešteno o provedbi projekata i programa koje provodi HSUIR.

XXIII. HRVATSKI SIMPOZIJ OSOBA S INVALIDITETOM S MEĐUNARODNIM SUDJELOVANJEM

Zajednica saveza osoba s invaliditetom Hrvatske dana 12. i 13. studenog 2018. godine održala je u Zagrebu XXIII. Hrvatski simpozij osoba s invaliditetom s međunarodnim sudjelovanjem

Teme Simpozija bile su inkluzivno obrazovanje, mogućnosti zapošljavanja osoba s invaliditetom te neovisno življenje. Cilj Simpozija bio je istaknuti probleme i potrebe osoba s invaliditetom te donijeti zaključke o dalnjem djelovanju. Na Simpoziju su sudjelovali predstavnici udruga i saveza osoba s invaliditetom iz cijele Hrvatske. Na simpoziju je ujedno obilježeno 10 godina od stupanja na snagu UN-ove Konvencije o pravima osoba s invaliditetom.

Prvi dan Simpozija bio je posvećen tematiki inkluzivnog obrazovanja. Predstavnica Ministarstva znanosti i obrazovanja istaknula je važnost socijalnog uključivanja i razvoja sustava podrške za djecu s poteškoćama u razvoju. Predstavnica Udruge Zamisli, predstavnica Udruge Dodir i predstavnica Udruge Srce, predstavile su djelovanje vlastitih udruga u ostvarenju cilja uključenja mladih s invaliditetom u sustav obrazovanja, prilagodbe potrebama osoba s invaliditetom te učinkovite rane detekcije i intervencije. Stručnjakinja za poslovnu komunikaciju i osobni razvoj s Filozofskog fakulteta u Zagrebu, prof.dr.sc. Ljiljana Buhač detaljno je opisala vještine lobiranja i zagovaranja, osvijestila je sudionike Simpozija o komunikativnim mogućnostima i pristupima koji su im na raspolaganju. Predstavnica Zavoda za vještačenje, profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba s invaliditetom predstavila je izmjene i dopune Zakona o profesionalnoj rehabilitaciji i zapošljavanju osoba s invaliditetom.

Drugi dan Simpozija bio je posvećen metodama i rezultatima praćenja Konvencije o pravima osoba s invaliditetom. Predstavnici udruga osoba s invaliditetom izrazili su nezadovoljstvo zbog nedostatka suradnje s Ministarstvom za demografiju, mlađe i socijalno politiku. Upozorili su na ponavljanje problema u osiguravanju uslugu osobne asistencije. Zbog neusklađenosti između Hrvatskog zavoda za zapošljavanje i Ministarstva za demografiju, obitelji, mlađe i socijalnu politiku dolazi do kašnjenja isplate plaća asistentima ili osobe s invaliditetom ostaju bez asistenata. Udruge osoba s invaliditetom izrazile su veliko nezadovoljstvo zbog različitih sati asistencije ovisno o izvoru financiranja.

ZNANJEM DO UKLJUČENOSTI 4

- MONITORING KONVENCIJE O PRAVIMA OSOBA S INVALIDITETOM

Zajednica saveza osoba s invaliditetom Hrvatske i Savez civilnih invalida rata Hrvatske su u suradnji s Uredom pravobraniteljice za osobe s invaliditetom dana 13. studenoga 2018. organizirali jednodnevnu radionicu Znanjem do uključenosti 4 o temi „Monitoring Konvencije o pravima osoba s invaliditetom“. Cilj radionice bio je prikazati dosadašnju primjenu Konvencije u RH, a povodom 5. svibnja, to jest desete obljetnice stupanja na snagu Konvencije. Sukladno članku 33. Konvencije prema stavku 1. središnje tijelo za provođenje Konvencije jest Ministarstvo za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku, nezavisno tijelo je Ured pravobraniteljice za osobe s invaliditetom sukladno stavku 2., a prema stavku 3. Pokret osoba s invaliditetom, odnosno u suradnji sa ostalim civilnim društvom su nadležni za kontinuirani monitoring. Stoga je radionica tematski podijeljena u 3 dijela kako bi svako od nadležnih iznio svoja iskustva i prijedloge za primjenu Zaključnih primjedbi na Inicijalno izvješće Hrvatske koje je inkorporirano u Nacionalnu strategiju za izjednačavanje mogućnosti osoba s invaliditetom od 2017. do 2020. RH sljedeće četvrto Izvješće Odboru UN za prava osoba s invaliditetom treba podnijeti do rujna 2021. U ime Ministarstva pomoćnica ministrike Maja Vučinić-Knežević predstavila je aktivnosti koje je poduzelo Ministarstvo kroz široki spektar socijalnih usluga koje se pružaju korisnicima kao i njihove perspektive. U ime Ureda pravobraniteljice za osobe s invaliditetom Branka Meić Salie predstavila je način na koji monitoring Konvencije obavljaju neke europske zemlje te skrenula pozornost da nije moguće pratiti istodobno sve članke Konvencije, već prema uzoru na navedene primjere opredijeliti se za one koji su prioriteni. Anka Slonjšak, pravobraniteljica za osobe s invaliditetom, predstavila je monitoring Konvencije s pozicije nezavisnog tijela za praćenje kao i trenutno stanje provođenja Zaključnih primjedbi koje je Hrvatskoj nakon razmatranja Inicijalnog izvješća o provedbi Konvencije 2015. godine uputio UN-ov Odbor za prava osoba s invaliditetom. Istakla je prema člancima Konvencije razinu njihova provođenja sukladno Izvješćima koje svake godine Ured pravobraniteljice podnosi Hrvatskom saboru.

Marica Mirić u ime Pokreta osoba s invaliditetom prikazala je razinu provođenja Nacionalne strategije za izjednačavanje mogućnosti osoba s invaliditetom od 2017. do 2020. te naglasila da je prema provedenoj analizi svega 30% svih mjera u 2017. i 2018. provedeno. To ni izdaleka ne zadovoljava dinamiku koja je neophodna do 2020. te je predloženo da se do kraja ožujka Ministarstvu za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku predstavi Agenda 21 u kojoj će se naznačiti mjere i aktivnosti koje nisu provedene iz Nacionalne strategije s prijedlogom dinamike njihova provođenja. Napomenula je da ukoliko Nacionalna zaklada za razvoj civilnoga društva odobri projekt koji je 8. Centar znanja za unapređenje kvalitete življenja osoba s invaliditetom prijavio pod nazivom „Platforma 50+“ dobit će se iznimno kvalitetna istraživanja koja će biti podloga za izradu sljedeće Strategije.

Na radionici je sudjelovalo oko 100 sudionika koji su kroz opsežnu diskusiju istakli teškoće s kojima se suočavaju u provođenju socijalnih usluga, ali i u suradnji sa regionalnom i lokalnom upravom te su naglasili potrebu reguliranja pitanja financiranja osnovne djelatnosti udruga i saveza. Istaknuta je potreba uvođenja međugradskog autobusnog prijevoza, izmjene Zakona o registru osoba s invaliditetom, bržeg uvođenja sustavne rane intervencije te uvođenja inkluzivnog dodatka.

PROJEKTI I PROGRAMI HSUIR-a u 2018. godini

1. Savez je dio **8. Centra znanja za unapređenje kvalitete života osoba s invaliditetom** uz još 12 saveza osoba s invaliditetom. Centar znanja financiran je sredstvima Nacionalne zaklade za razvoj civilnoga društva.
2. Kroz trogodišnji program "**Unapređenje mogućnosti ravnopravnog uključivanja osoba s invaliditetom na tržište rada**" pružamo usluge informiranja i educiranja osoba s invaliditetom i potencijalnih poslodavaca s ciljem ravnopravnog i lakšeg uključivanja osoba s invaliditetom na tržište rada. Program financira Ministarstvo za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku.
3. Kroz trogodišnji program "**Osiguravanje osobnog asistenta za osobe s najtežom vrstom i stupnjem invaliditeta**" pružamo uslugu osobne asistencije za 6 osoba s područja grada Zagreba. Opći cilj programa je unaprjeđenje života osoba s najtežom vrstom i stupnjem invaliditeta, kojima je bila nužno potrebna praktična pomoć u samozbrinjavanju, kako bi postali kreatori i kontrolori svoga življenja. Program financira Ministarstvo za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku.
4. **Kroz projekt „Širenje usluge osobne asistencije za osobe s invaliditetom“** - ESF-a zaposleno je 15 osobnih asistenata, a 15 osoba koristi uslugu osobne asistencije. Kroz podršku dobivenu primanjem usluge osobne asistencije, korisnici su aktivniji u zajednici, u svojim udrugama i u drugim interesnim aktivnostima. Projekt se financira iz Europskog socijalnog fonda.
5. **Jednokratna potpora Grada Zagreba** iz sredstava Proračuna Grada Zagreba za 2018. godinu omogućila nam je sufinanciranje organizacijskog razvoja Saveza.
6. Projekt **„Kultura za sve“** financira Grad Zagreb, a projekt osigurava sudjelovanje osoba s invaliditetom u javnom životu, kulturi i sportu.
7. Projekt **„Bez diskriminacije“** financira Grad Zagreb, a projekt promiče zaštitu prava, zaštitu od nasilja i diskriminacije osoba s invaliditetom.
8. Projekt **„Promicanje prava i interesa osoba s invaliditetom“** financira Grad Zagreb, a projekt pruža informiranje, komunikaciju i podizanje razine svijesti o pravima osoba s invaliditetom.
9. Projektom **„Informirani i sigurni“** financira Zagrebačka županija, a projektom želimo utjecati na poboljšanje kvalitete življenja starijih osoba i osoba s invaliditetom na području Zagrebačke županije.

Projekt je sufinancirala Europska unija iz Europskog socijalnog fonda.

VIJESTI I AKTIVNOSTI POKRETA OSOBA S INVALIDITETOM

10 godina institucije Pravobranitelja za osobe s invaliditetom

1. srpnja 2008. godine jednoglasnom Odlukom Hrvatskog sabora na dužnost je stupila prva pravobraniteljica za osobe s invaliditetom Anka Slonjšak. Time su osobe s invaliditetom u Hrvatskoj dobine specijaliziranu instituciju za zaštitu i praćenje ljudskih prava, praćenje provedbe UN-ove Konvencije o pravima osoba s invaliditetom i suzbijanje diskriminacije na osnovi invaliditeta

Povodom desete godišnjice ovog važnog događaja za sve osobe s invaliditetom i djecu s teškoćama u razvoju kao i njihove obitelji u Hrvatskom saboru je 2. srpnja 2018. održano svečano obilježavanje kojem je domaćin bio predsjednik Sabora Gordan Jandroković. Obilježavanju su nazočili predstavnici Hrvatskog sabora, Vlade, Ureda Predsjednice RH, ministarstava, ostalih pravobraniteljica, veleposlanstava, krovnih organizacija osoba s invaliditetom te drugih tijela i organizacija. Prepoznajući da bez samih osoba s invaliditetom ne bi bilo moguće ostvariti ovakvu razinu njihove pravne zaštite u znak zahvalnosti i poštovanja za doprinos u unapređenju položaja osoba s invaliditetom i djece s teškoćama u razvoju u Republici Hrvatskoj kao i doprinosa osnivanju institucije pravobranitelja za osobe s invaliditetom pravobraniteljica Anka Slonjšak je tim povodom uručila posebno priznanje predsjedniku Zajednice saveza osoba s invaliditetom Hrvatske Zorislavu Bobušu, dr. med. Kako bi naglasila važnost medija u unaprjeđivanju položaja osoba s invaliditetom i djece s teškoćama u razvoju, pravobraniteljica je dodijelila priznanja novinarima i medijima koji su se istaknuli u promicanju pozitivne percepcije osoba s invaliditetom i većeg stupnja društvene svijesti o osobama s invaliditetom u javnosti. Od postignuća kojima se ponose u Uredu pravobraniteljice za osobe s invaliditetom, pravobraniteljica posebno ističe doprinos kojim je nakon upornog zagovaranja kroz izmjene zakona omogućeno da se osobama s invaliditetom koje odluče raditi više ne ukidaju osobna invalidnina i obiteljska mirovina. Doprinijeli smo izmjenama koje su omogućile da se svim osobama s invaliditetom vrati pravo glasa, a na naš poticaj glasanje je omogućeno osobama s invaliditetom i starijim osobama koji žive u ustanovama. Ponosni smo što je nakon sustavnog rada Ureda na promicanju jednakosti pred zakonom svih osoba s invaliditetom porasla svijest da lišenje poslovne sposobnosti predstavlja teško kršenje ljudskih prava osoba s invaliditetom te da je njima mjesto u zajednici, a djeci s teškoćama u razvoju u redovnim školama zajedno s njihovim vršnjacima s kojima su odrastali. Ponosni smo i što je načelo razumne prilagodbe kao jamstvo osiguravanja jednakosti osoba s invaliditetom i najznačajniji čimbenik poticanju njihovog zapošljavanja konačno ušlo u hrvatske propise. Usprkos višegodišnjem trudu koji smo uložili u uspostavu sustava za skrb za djecu i odrasle osobe s autizmom kao i sustava rane intervencije u djetinjstvu još uvijek nismo zadovoljni brzinom promjena. Ti

uspjesi rezultat su odgovora na potrebe **12.867** osoba s invaliditetom, njihovih obitelji i bližnjih, roditelja djece s teškoćama u razvoju i udruga koje ih okupljaju, a koji su se u proteklih 10 godina obratili pravobraniteljici. Osobe s invaliditetom najviše su tražile zaštitu svojih prava u području **socijalne zaštite zatim u području mirovinskog osiguranja, pristupačnosti, rada i zapošljavanja, odgoja i obrazovanja te zdravstva**. Upravo je u tim područjima tijekom prvih 10 godina Ured pravobraniteljice za osobe s invaliditetom koji zapošljava 12 djelatnika imao više od **15 000** postupanja od čega smo u **3.068 postupanja** davali mišljenja na dostavljene propise, a na vlastitu inicijativu smo slali preporuke, upozorenja i prijedloge za izmjenu i dopune zakonskih i podzakonskih propisa. Na poticanje pozitivnih promjena utjecali smo i kroz održavanje preko **700 stručnih sastanaka**. Poseban značaj u radu Ureda, pravobraniteljica daje obilasku ustanova socijalne skrbi, obrazovnih ustanova, ustanova za zapošljavanje osoba s invaliditetom, kaznenih ustanova i specijalnih bolnica za medicinsku rehabilitaciju, psihijatrijskih bolnica i kliničkih bolničkih centara kao i udruga osoba s invaliditetom pa je tako kroz 10 godina ostvareno **350 obilazaka** ustanova i susreta s osobama s invaliditetom u najranjivijim situacijama.

Vjerujemo da je malim, ali značajnim zakonskim promjenama kojima se mijenja medicinski model invaliditeta pridonijelo i naše sudjelovanje na **170 sjednica radnih tijela Hrvatskog sabora i 1.600 različitih skupova**. Sami i u suradnji s drugim organizacijama i tijelima organizirali smo **400 skupova**. Novi pristup invaliditetu promicali smo kroz **1.000 izjava, reakcija i gostovanja u različitim medijima**. Bili smo vrlo aktivni u prenošenju najboljih međunarodnih praksi. Ured je kroz sudjelovanje u radu Europske mreže tijela za jednakost i Europske mreže nezavisnih institucija za ljudska prava prepoznat kao pouzdan partner u organizaciji međunarodnih skupova, ali i primjer dobre prakse na području zaštite ljudskih prava pa je kao takav predstavljen u Vijetnamu i zemljama središnje Azije. Ugostili smo i predstavnike mnogih stranih institucija i s njima dijelili naša iskustva.

U sljedećem razdoblju pravobraniteljica želi svoj ured učiniti još dostupnijim osobama s invaliditetom kroz otvaranje regionalnih ureda u Osijeku, Splitu i Rijeci. Predстоji nam rad na dalnjem mobiliziranju osoba s invaliditetom da traže svoja prava i budu aktivni i uključeni kao i uporno zagovaranje da država prepozna svoju obavezu da im osigura potrebnu podršku na sustavan i održiv način.

Znanjem do uključenosti III

U organizaciji Hrvatskog saveza gluhih i nagluhih i Hrvatskog saveza gluhoslijepih osoba

*Dodir održana je jednodnevna radionica Znanjem do uključenosti III pod nazivom
„Komunikacija u svrhu postojanja“*

Radionica se održala 05. srpnja 2018. godine u zgradbi INA u Zagrebu. Na radionici su imali svoja izlaganja: doc.dr.sc. Marko Buljevac – Studijski centar socijalnog rada; Vojin Perić – Kazalište slijepih; Kristijan Bezuh – Dodir art – kulturno stvaralaštvo gluhoslijepih; Bruna Kostelac, direktorica INA Obrazovanja i razvoja; Krešimir Sočković, Privredni vjesnik; Mladenka Majerić, izvršna direktorica Crvenih nosova i Nikolina Bradić Belobrajdić, direktorica INA Korporativnih komunikacija.

Na radionici su obrađene teme oko pravilne komunikacije prema osobama s invaliditetom te specifičnosti komunikacije osoba sa senzoričkim oštećenjima. Vojin Perić i Kristijan Bezuh imali su izlaganja o kulturnom stvaralaštvu osoba s invaliditetom. Bruna Kostelac i Krešimir Sočković govorili su o osobama s invaliditetom na tržištu rada, problemima pristupa tržištu rada, ali i pozitivnim primjerima. Mladenka Majerić i Nikolina Bradić Belobrajdić svoje predavanje usmjerile su na prikupljanja sredstava za organizacije civilnog društva i iznijele primjere komuniciranja s javnošću i donatorima u svrhu dobivanja sredstava. Istaknule su važnost poruka koje se šalje donatorima.

Radionica je bila namijenjena predstavnicima Saveza uključenih u 8. Centar znanja. Na jednodnevnoj radionici sudjelovao je i Hrvatski savez udruga invalida rada.

Europski tjedan mobilnosti 2018. - Kombiniraj i kreni

Europski tjedan mobilnosti ove će se godine obilježiti pod temom Kombiniraj i kreni (Mix and Move) čime se potiče istraživanje različitih opcija organiziranja našeg putovanja

Europski tjedan mobilnosti ove će se godine obilježiti pod temom Kombiniraj i kreni (Mix and Move) čime se potiče istraživanje različitih opcija organiziranja našeg putovanja i razmišljanje koji način najbolje odgovara za dolazak do željene destinacije. Uključivanjem koncepta multimodalnosti i uvođenjem nekih održivih metoda prijevoza u naše putovanje, ne samo da možemo imati pozitivan utjecaj na okoliš, već i dodatno uštedjeti novac.

Europski tjedan mobilnosti 2018. usredotočuje se na multimodalnost – korištenje različitih modova (načina) prijevoza za različita putovanja. Mnogi od nas se instinktivno odlučuju za istu metodu prijevoza bez razmišljanja je li to idealan način prijevoza za naše putovanje. Uz zdravstvene prednosti, putem multimodalnog pristupa može se ostvariti značajna ušteda, osobito kada kratka putovanja završavaju šetnjom ili bicikliranjem.

Prihvaćanje koncepta multimodalnosti znači preispitivanje načina kretanja po našim gradovima i spremnost na isprobavanje novih oblika mobilnosti. Iz perspektive grada to zahtijeva političku volju za potporu alternativnim načinima prijevoza.

Sastanak delegacije Narodnog pravobranitelja Republike Makedonije s predstvincima saveza osoba s invaliditetom

U službenoj posjeti Uredu pravobranitelja za osobe s invaliditetom, 30. i 31. kolovoza boravili su predstavnici Narodnog pravobranitelja Republike Makedonije

Narodni pravobranitelj Republike Makedonije je zasebno, stručno i neovisno tijelo osnovano prije 20 godina s posebnim mandatom zaštite građanskih prava i nadležnostima poduzimanja radnji i mјera za zaštitu načela nediskriminacije te odgovarajuću i pravičnu zastupljenost članova zajednice u tijelima državne uprave, jedinicama lokalne samouprave i javnim ustanovama i agencijama. Posjet je na zamolbu makedonskih kolega organiziran zbog prepoznavanja Ureda pravobraniteljice za osobe s invaliditetom kao institucije s mnogobrojnim primjerima dobre prakse u svom radu i velikim iskustvom u područjima praćenja i izvještavanja o pravima osoba s invaliditetom, kao i aktivne suradnje s organizacijama civilnog društva. Tijekom posjeta makedonska se delegacija upoznala s načinom rada i organizacijom rada Ureda, posebnostima i izazovima u područjima rada savjetnika pravobraniteljice, iskustvima u praćenju i izvještavanju o provedbi Konvencije Ujedinjenih naroda o pravima osoba s invaliditetom, a posjetili su i zajednicu organiziranog stanovanja osoba s invaliditetom u Zagrebu, kao i uređeni pristupačni prostor za rekreatiju osoba s invaliditetom na Jarunu.

U prostorima Silent cafea održan je zajednički sastanak s predstvincima krovnih organizacija i saveza civilnog društva koje zastupaju i zagovaraju prava osoba s invaliditetom. Tijekom razgovora izmijenjena su iskustva u radu ovih pravobraniteljskih institucija, kao i posebnostima država i društva u kojima rade. Na sastanku je sudjelovao i izvršni direktor Hrvatskog saveza udruga invalida rada, Leke Sokolaj.

Atletska utrka za oboljele od spinalne mišićne atrofije

U organizaciji Saveza društava distrofičara Hrvatske (SDDH) i Društva distrofičara Zagreb (DDZ) u Zagrebu je na prostoru športskog centra Jarun 8. rujna održana prva atletska utrka „SMA CroatiaRun“

U organizaciji Saveza društava distrofičara Hrvatske (SDDH) i Društva distrofičara Zagreb (DDZ) u Zagrebu je na prostoru športskog centra Jarun 8. rujna održana prva atletska utrka „SMA CroatiaRun“. Program utrke održavao se na otoku Trešnjevka, gdje su sve okupljene, male i velike sudionika, kroz program vodili predsjednica Društva distrofičara Zagreb Marica Mirić i voditeljica programa Sanda Radiković. Utrka je organizirana s ciljem podizanja svijesti o liječenju spinalne mišićne atrofije – SMA, bolesti koja uzrokuje slabljenje mišića uz slabljenje i vitalnih organa. Pozivu za utrku odzvalo se 70-ak natjecatelja, uključujući i djecu oboljelu od SMA, koji ne samo da su sudjelovali u dječjoj utrci na 500 metara, već su nakon svoje utrke mnogi od njih sudjelovali i u utrci za odrasle na 6.500 metara. Ugodno vrijeme, pozitivna i divna atmosfera zasigurno će na ovu humanitarnu utrku sljedeće godine privući još više sudionika. U muškoj kategoriji najbolji su bili Pavao Kraljević (1. mjesto), Robert Mašić (2. mjesto) i Bruno Pavlić (3. mjesto), a u ženskoj kategoriji Amanda Tomac (1. mjesto), Stella Cvetković (2. mjesto) i Marta Borovec (3. mjesto).

IV. sastanak Stručnog savjeta pravobraniteljice

U Uredu pravobraniteljice za osobe s invaliditetom 14. rujna održan je IV. sastanak Stručnog savjeta pravobraniteljice s temom pristupačnost građevinama

Tijekom sastanka razgovaralo se o građevinama različite namjene (javne, poslovne, stambene, stambeno-poslovne, upravne, zdravstveno-socijalne, rehabilitacijske, odgojne, obrazovne, kulturne, športske, rekreativne i prometne). Posebna je pažnja bila posvećena pojedinim primjerima koji su u posljednje vrijeme česta tema različitih medija te tako poznati i široj javnosti (trenutni radovi na Domu Hrvatskih likovnih umjetnika, odnosno Meštrovićevom paviljonu, kao i problem pristupačnosti Umjetničkog paviljona u Zagrebu). Članovima Stručnog savjeta izložen je kao primjer iz sudske prakse slučaj u kojem je osoba s invaliditetom tužila Republiku Hrvatsku kod suda opće nadležnosti zbog nepristupačnosti zgrade Upravnog судa u Rijeci, i u tom tužbenom zahtjevu u konačnici uspjela. Posebna je tema bila pristupačnost građevinama koje su upisane u Registar kulturnih dobara Republike Hrvatske, a za čije zahtjeve u cilju ostvarivanja pristupačnosti osobama s invaliditetom i osobama smanjene pokretljivosti, konzervatorska struka najčešće nema sluha. Ovom sastanku Stručnog savjeta bila je nazočna i Tijana Novaković, voditeljica Službe za građevno tehničku regulativu

Ministarstva graditeljstva i prostornoga uređenja s aktualnim informacijama o primjeni Pravilnika o osiguranju pristupačnosti građevina osobama s invaliditetom i smanjene pokretljivosti (koji je na snazi od 2013. godine). Navedenim Pravilnikom određeni su minimalni zahtjevi koji se kod izgradnje novih i rekonstrukcije (dogradnje) postojećih građevina moraju poštivati. Zaključeno je kako je potrebno poduzeti određene korake kako bi se osiguralo osnivanje potrebnih savjetodavnih tijela po regionalnom principu koja bi mogla savjetima pomoći investitorima prilikom odabira najbolje odgovarajućih rješenja za osiguravanje pristupačnosti neke građevina osobama s invaliditetom. Također, zaključeno je kako je potrebno aktualizirati pitanje osiguravanja pristupačnosti sadržajima koji su smješteni u građevinama kategoriziranim kao kulturna dobra.

Nacionalni dan borbe protiv nasilja nad ženama - specifičnosti i mogućnosti suzbijanja

Tijekom 2018. godine nekom obliku nasilja bilo izloženo 68 žena s invaliditetom, a poznato je da te žene, posebice gluhe i gluhoslijepe te one s intelektualnim poteškoćama, mogu biti izložene još većem riziku od nasilja i zlostavljanja zbog njihove izoliranosti i ovisnosti o drugima, istaknuto je na tematskoj sjednici saborskog Odbora za ravnopravnost spolova, u povodu Nacionalnog dana borbe protiv nasilja nad ženama 22. rujna

Iako je u proteklih deset godina došlo do vidljivih pozitivnih pomaka kad je riječ o suzbijanju nasilje nad žena, ti pomaci nisu dovoljni da bi se postigla bolja sigurnost i zaštita žena s invaliditetom, rečeno je.

Pravobraniteljica za osobe s invaliditetom Anka Slonjšak istaknula je kako žene s invaliditetom doživljavaju nasilja gdje god da jesu - u obitelji ili ustanovama u kojima borave. "Podaci govore o 68 slučajeva ove godine, međutim, znamo da mnoge žene ne

prijavljaju nasilje jer nemaju povjerenja u sustav. Kada prijave nasilje nastaje problem smještaja u skloništa ili sigurne kuće, jer invaliditet traži specifičnu potporu društva. Mi još uvijek nemamo dovoljno razvijene usluge koje bi tim osobama ulile sigurnost da znaju da će biti odvojene od nasilnika, da neće morati ponovno živjeti s onim o kojem su ovisne i koji ih omalovažava i uznemiruje", rekla je Slonjšak.

Smatra da je važna suradnja svih ključnih institucija - centara za socijalnu skrb, policije, pravosuda te organizacija civilnog društva, kako bi se ženama s invaliditetom u slučaju nasilja na raspolaganje stavili svi potrebni resursi. "Zakoni su doneseni, stalno se dorađuju, ali primjena je još u velikom zaostatku i nemamo željene pozitivne pomake", ocijenila je Slonjšak.

Ministrica za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku Nada Murganić ističe kako su žene s invaliditetom višestruko diskriminirane, a time i više izložene raznim oblicima diskriminacije i nasilja.

Hrvatska, kaže, ima potrebne propise, no ako se ne provode oni su mrtvo slovo na papiru. Ističe kako njezino Ministarstvo, koje je zaduženo da koordinira međuresornu suradnju u tom području, prati provedbu nacionalne strategije za izjednačavanje mogućnosti osoba s invaliditetom i one za borbu protiv nasilja u obitelji, kako bi se učinilo što je više moguće da se žrtvi pruži sve što je potrebno, da je se osnaži i omogući normalan život a da se počinitelja udalji i kazni.

Pravobraniteljica za ravnopravnost spolova Višnja Ljubičić ističe kako su žene s invaliditetom ugrožene i kao žene, ali i zato što su žene s invaliditetom. "Nasilje u obitelji i nasilje prema ženama seli se iz područja prekršajnih djela u područje kaznenih djela što govori o brutalizaciji nasilja prema ženama".

Kad je riječ o ženama s invaliditetom, one su uglavnom žrtve spolnog uznemiravanja gdje se pokazuje postupanje poslodavaca i neposredno nadređenih, a kad je riječ o socijalnim i reproduktivnim pravima izložene su određenim predrasudama i stereotipima, no pozitivno je da od 2013. raste broj rođene djece od strane žena s invaliditetom, kazala je Ljubičić.

Voditeljica SOS telefona za žene s invaliditetom žrtve nasilja Štefica Roginić izvjestila je kako je posljednjih deset godina najviše prijavljivano psihičko, zatim ekonomsko i tjelesno nasilje, a bilo je i nekoliko slučajeva seksualnog nasilja.

"Nasilje samo po sebi je teško rješavati odjednom, to je proces koji traje, a s institucijama imamo i pozitivnih i negativnih iskustava. Uglavnom se žene vrlo rijetko odluče prijaviti policiji jer se boje, i često su ovisne o svom nasilniku, bilo ekonomski bilo fizički", kazala je Roginić.

Prema podacima, Hrvatskog zavoda za javno zdravstvo, u Hrvatskoj je 198.021 žena s invaliditetom, među kojima je 72.000 žena u radnoaktivnoj dobi, a najčešći uzrok invaliditeta je oštećenje lokomotornog sustava.

Tematske mreže za društveno-ekonomski razvoj te promicanje socijalnog dijaloga u kontekstu unapređivanja uvjeta rada

U Ministarstvu rada i mirovinskoga sustava 12. rujna 2018. godine održana je radionica o pozivu „Tematske mreže za društveno-ekonomski razvoj te promicanje socijalnog dijaloga u kontekstu unapređivanja uvjeta rada“ Riječ je o pozivu ukupne vrijednosti 80.000.000,00 kn koji za cilj ima jačanje kapaciteta organizacija civilnoga društva za postizanje učinkovitog dijaloga s javnom upravom, socijalnim partnerima i visokoobrazovnim institucijama u oblikovanju i provođenju reformi te jačanje socijalnog dijaloga u kontekstu kreiranja boljih uvjeta rada s naglaskom na sezonske poslove.

Radionica je bila namijenjena svim potencijalnim prijaviteljima i partnerima na projektu, kao i svim zainteresiranim dionicima za ulaganja Europskog socijalnog fonda na području socijalnog dijaloga i socijalnog partnerstva. Na radionici su bili detaljno predstavljeni ciljevi, aktivnosti i uvjeti Komponente 1 ovoga Poziva. Ispred Hrvatskog savez udruga invalida rada na radionici je sudjelovala Valentina Hojsak.

ESF – Uključivanje djece i mladih u riziku od socijalne isključenosti te osoba s invaliditetom i djece s teškoćama u razvoju u zajednicu kroz šport

Dana 24. rujna 2018. godine Ministarstvo za demografiju, obitelj, mlađe i socijalnu politiku kao Posredničko tijelo razine 1 u okviru otvorenog trajnog Poziva na dostavu projektnih prijedloga UP.02.1.1.08. „Uključivanje djece i mladih u riziku od socijalne isključenosti te osoba s invaliditetom i djece s teškoćama u razvoju u zajednicu kroz šport, ukupnog iznosa 50.000.000,00 kn, donijelo je 1. Odluku o financiranju ukupne vrijednosti 23.512.801,07 kn, od kojih bespovratna sredstva iznose 22.728.010,02 kn.

Dokument je dostupan za preuzimanje na:

<https://strukturnifondovi.hr/natjecaji/uključivanje-djece-i-mladih-u-riziku-od-socijalne-isključenosti-te-osoba-s-invaliditetom-i-djece-s-teškoćama-u-razvoju-u-zajednicu-kroz-sport/>

<http://www.esf.hr/natjecaji/socijalno-uključivanje/uključivanje-djece-i-mladih-u-riziku-od-socijalne-isključenosti-te-osoba-s-invaliditetom-i-djece-s-teškoćama-u-razvoju-u-zajednicu-kroz-sport/>

TJEDAN FILANTROPIJE

Republika Hrvatska se ove godine po treći put uključuje u obilježavanje Europskog dana filantropije i zakladništva koji se u cijeloj Europi obilježava 1. listopada

TJEDAN FILANTROPIJE 2018

Nacionalna zaklada za razvoj civilnoga društva u suradnji s Europskom zakladom za filantropiju i društveni razvoj odlučila je podržati aktivnosti tijekom Tjedna filantropije 2018. koja se održala od 23. rujna do 1. listopada u većim gradovima u Hrvatskoj s tim da je ove godine središnje događanje bilo u Dubrovniku, 29. rujna 2018. godine. Događanje je bilo sadržano u dva dijela, izložbenom/interaktivnom koje se održalo u dvorišnom prostoru Sveučilišta te konferencijskom (amfiteatar Sveučilišta) na temu filantropije na kojoj su sudjelovali i međunarodni stručnjaci za filantropiju. Obilježavanje Europskog dana filantropije i zakladništva u Dubrovniku, 29. rujna 2018. godine omogućilo je zakladama uključenim u Hrvatski forum zaklada " ZaDobro.BIT" predstavljanje njihovog rada, provedbu cijelog niza interaktivnih događanja vezanih uz filantropiju (za djecu, mlade i odrasle) te izložbu o filantropiji u Hrvatskoj. Tjedan filantropije završio je 1. listopada 2018. godine svečanim otvorenjem Hrvatske kuće filantropije u zgradici IMPACT centra u Zadru.

Šta je filantropija?

Riječ filantropija datira još iz antičkih vremena, a nastala je od grčkih riječi *philein* + *anthropos* = ljubiti + čovjek. Filantropija se izražava kroz slobodu i nezavisna je od religijskih, političkih, ekonomskih ili bilo kojih drugih okvira. Istinska filantropija je za filozofe bila duhovno umijeće jer podrazumijeva umijeće davanja pravog dara pravoj osobi ili u pravu svrhu, u pravo vrijeme i na pravi način. Kroz historiju se filantropija razvijala kao primarni koncept na kojem se zasnivaju različite forme i načini izražavanja odgovornosti i djelovanja čovjeka za opću dobrobit društva. Dugo godina filantropija je bila univerzalni termin za izdvajanja za zajednicu, ali je vremenom ovaj pojam dobio mnogo šire značenje i danas označava djelovanje za opće dobro kojim se rješavaju uzroci društvenih problema. Razlikujemo individualnu i korporativnu filantropiju. Individualna filantropija primarno označava pojedinačne akcije ili izdvajanja građana i građanki za opće dobro, dok korporativna filantropija predstavlja pojedinačne akcije ili izdvajanja od strane privatnog sektora – kompanija u iste svrhe.

Filantropija kao životno opredjeljenje

Filantropija je mnogo više od odgovora na pitanje iz kojeg razloga osoba ili određena zajednica pokazuju društvenu odgovornost i solidarnost, to je pristup zasnovan na istinskim vrijednostima koje se primarno ogledaju kroz dobrotu, ljubav te etičko ponašanje prema drugim ljudskim bićima. Filantropija se pojavljuje kao sastavni dio aktivnosti neprofitnih organizacija ili aktivnosti vladinih institucija, koje izdvajaju finansijske poticaje za akcije ili pomoć pri rješavanju specifičnih problema u društvu, no ona je često i dio svakodnevnice u vidu neplanirane solidarnosti; kao pomoć komšiji, nepoznatoj osobi ili u vidu spontane donacije, uključivanja u socijalne pokrete, itd. Briga za društvo može biti iskazana na različite načine od učešća u akcijama u zajednici, preko volontiranja uposlenika i uposlenica kompanija, do donacija u novcu, robama ili uslugama. Ono što izdvaja filantropiju od pomaganja i izdvajanja za zajednicu primarno radi lične ili promocije kompanije, jeste iskreni altruistički motiv za davanje za opće dobro bez očekivanja nečega zauzvrat. Može se reći da je filantropija životni stav ili opredjeljenje koje se izražava kao nesebična želja da se ličnim djelovanjem ili izdvajanjem utječe na opću dobrobit. Filantropija ne podrazumijeva stvaranje zavisnosti slabijega, već naprotiv poštovanje ličnosti svake osobe i zajednice te osnaživanje njenih potencijala.

Otvorena Hrvatska kuća filantropije u Zadru

Nacionalna zaklada za razvoj civilnoga društva u suradnji s Europskom zakladom za filantropiju i zakladništvo otvorila je 01. listopada 2018. godine vrata Hrvatske kuće filantropije

Nacionalna zaklada za razvoj civilnoga društva u suradnji s Europskom zakladom za filantropiju i zakladništvo otvorila je vrata Hrvatske kuće filantropije, resursnog centra za izobrazbu, razvoj i istraživanje filantropije u Republici Hrvatskoj u IMPACT centru u Zadru. Hrvatsku kuću filantropije svečano je otvorio mr.sc. Marko Pavić, ministar rada i mirovinskoga sustava i Cvjetana Plavša-Matić, upraviteljica Nacionalne zaklade za razvoj civilnoga društva.

U prvom dijelu svečanosti uzvanicima su se obratili upraviteljica Nacionalne zaklade, Cvjetana Plavša-Matić, ministar rada i mirovinskoga sustava, Marko Pavić, Laura Djuragić iz Veleposlanstva Sjedinjenih Američkih Država u Hrvatskoj te Gerry Salole iz Europskog zakladnog centra. U drugom su se dijelu događanja, europski stručnjaci za razvoj filantropije i zakladništva, Dominique Lemaistre iz Francuske,

Ludwig Forrest iz Belgije, Gerry Salole te Colin Habberton iz Južnoafričke Republike osvrnuli na razvoj filantropije i zakladništva u Europi i svijetu.

Uzvanici su nakon otvorenja imali priliku razgledati prostor Hrvatske kuće filantropije te izložbu učeničkih radova zadarskih škola na temu filantropije.

Na otvaranju Hrvatske kuće filantropije sudjelovali su i predstavnici Hrvatskog saveza udruga invalida rada.

Javna tribina povodom obilježavanja Međunarodnog dana bijelog štapa

Hrvatski savez slijepih organizirao je 15. listopada 2018. godine javnu tribinu kojom je obilježio Međunarodni dan bijelog štapa

U ponedjeljak, 15. listopada 2018. u zgradi Hrvatskog saveza slijepih, održana je javna tribina povodom obilježavanja Međunarodnog dana bijelog štapa, jednog od najčešće korištenih pomagala slijepih osoba. Nakon uvodnih govora izvršne direktorice i predsjednika Saveza, djelatnica Hrvatske knjižnice za slike, Ivana Vinko, na Brajevom pismu je pročitala svoj ovogodišnji esej "Jeste li vidjeli Brajicu?".

Na panel diskusiji na temu "Brajevo pismo - osnova pismenosti slijepih", u kojoj su posjetitelji tribine mogli diskutirati o važnosti Brajevog pisma u kvalitetnom obrazovanju slijepih osoba. U sklopu ove diskusije posjetitelji su informirani o novoj paleti usluga Hrvatskog saveza slijepih - ispisu materijala na Brajici i izradu reljefnih crteža, a prezentiran je i novi Brajevi pisač koji pruža mogućnost istovremenog ispisa materijala na Brajici i na standardnom tisku, što omogućuje da se istim materijalom služe i slike i videće osobe.

Za ugodno glazbeno uljepšavanje tribine zaslužan je Petar Rožić, učenik privatne glazbene škole „Iva Kuprešak“ sa pravom javnosti, koji je na gitari izveo glazbenu točku J. S. Bacha: Prvu cello suitu, Preludij.

Na tribini ispred Hrvatskog saveza udruga invalida rada sudjelovala je koordinatorica programa Nataša Franić.

Otvoren Područni ured Pravobranitelja za osobe s invaliditetom u Osijeku, ulica Hrvatske Republike 5

Dana 5. studenog 2018. godine u Osijeku je predstavljen prvi Područni ured institucije Pravobranitelja za osobe s invaliditetom. U nazočnosti preko 150 uzvanika – predstavnika jedinice lokalne i regionalne samouprave, institucija i ustanova, organizacija civilnog društva, akademika i medija pravobraniteljica za osobe s invaliditetom Anka Slonjšak u uvodnom govoru između ostalog je istaknula kako je otvaranje područnih ureda predviđeno u svim strateškim planovima institucije Pravobranitelja za osobe s invaliditetom od 2011. godine, a proizlazi iz općeg strateškog cilja – Zaštita

ljudskih prava osoba s invaliditetom podjednako u svim područjima Republike Hrvatske. Tijekom proteklih sedam godina, limitiranost proračunskih sredstava nije nam dopuštalа realizaciju ovih planova. Taj strateški cilј formuliran je nakon što smo u svakodnevnom radu uočili značajne razlike u položaju osoba s invaliditetom i djece s teškoćama u razvoju, ali i njihovoj informiranosti o pravima ovisno o tome žive li u urbanim ili ruralnim sredinama. Pozdravnim govorima obratili su se izaslanica Vlade RH i državna tajnica Ministarstva za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku Marija Pletikosa, Ljubica Lukačić, saborska zastupnica, Goran Ivanović, zamjenik župana Osječko – baranjske županije, Ivica Kirin, gradonačelnik grada Virovitice, Goran Aladić, gradonačelnik grada Donjeg Miholjca, Josip Dabro, zamjenik župana Vukovarsko – srijemske županije, Boris Piližota, zamjenik gradonačelnika grada Osijeka, Ferdinand Troha, zamjenik gradonačelnika grada Požege, Ljerka Vučković, zamjenica gradonačelnika grada Belišća, Robert Francem, zamjenik gradonačelnika grada Đakova te Matko Štalo, gradonačelnik grada Valpova.

Međunarodni dan tolerancije

Svjetske različitosti religija, jezika, kultura, etničke i druge pripadnosti ne bi trebale biti povod za sukobe, već bogatstvo koje obogaćuje sve nas

Međunarodni dan tolerancije se svake godine obilježava 16. studenoga od 1996. godine, kad je Opća skupština Ujedinjenih naroda pozvala sve svoje članice UN-a na obilježavanje dana poštovanja i uvažavanja drugačijih, u skladu s Deklaracijom o načelima tolerancije UNESCO-a iz 1995. godine koja definira toleranciju ne samo kao moralnu dužnost, već i pravnu i političku obvezu za pojedinca, društvene skupine i države. Tolerancija se Deklaracijom definira i kao instrument koji je prihvaćen prije više od 50 godina i naglašava potrebu za stvaranjem zakonskih okvira koji bi trebali jamčiti jednakost postupanja prema pojedincima i izjednačavanje mogućnosti društvenih skupina i pojedinih osoba u društvu u svim životnim aspektima poput zdravlja, obrazovanja, stanovanja, zapošljavanja i dr.

MEĐUNARODNI DAN BORBE PROTIV SIROMAŠTVA

Svake godine 17. listopada diljem svijeta obilježava se Međunarodni dan borbe protiv siromaštva i socijalne isključenosti

Ove godine obilježava se 70. obljetnica proglašenja Opće deklaracije UN-a o ljudskim pravima. Važno je podsjetiti na temeljnu vezu između siromaštva i ljudskih prava te da su ljudi koji žive u siromaštvu pogodjeni kršenju ljudskih prava. Joseph Wresinski bio je jedna od prvih osoba koja je istaknula izravnu vezu između ljudskih prava i ekstremnog siromaštva. Upravo je Joseph Wrenski inspirirao obilježavanje 17. listopada kao Svjetskog dana prevladavanja ekstremnog siromaštva - i priznanje od strane Ujedinjenih naroda toga dana kao Međunarodnog dana borbe protiv siromaštva i socijalne isključenosti.

Tema ovogodišnjeg obilježavanja je „Okupljanje s najzapostavljenijima u izgradnji inkluzivnog svijeta u kojem će se poštivati opća ljudska prava i dostojanstvo“. Tema koja nas podsjeća na važnost vrijednosti dostojanstva, solidarnosti.

Ove vrijednosti vidljive su i u Agendi 2030 za održivi razvoj Ujedinjenih naroda čiji je jedan od glavnih ciljeva upravo borba protiv siromaštva i koja obvezuje sve zemlje članice na borbu protiv svih oblika siromaštva kroz strategije kojima se garantiraju poštivanje ljudskih prava i osiguravaju da nitko nije zaboravljen.

Siromaštvo se promatra na različite načine među kojima su nedostatak sredstava za podmirenje osnovnih životnih potreba i osiguranje egzistencije, nedostupnost ili ograničena mogućnost obrazovanja, beskučništvo, loši i neodgovarajući stambeni uvjeti. Siromaštvo je stanje deprivacije dohotka i drugih izvora, materijalnih, socijalnih i kulturnih, a utječe na zdravlje, zapošljavanje, učenje i poštovanje.

S tom misijom Vlada RH je 2014. godine usvojila Strategiju borbe protiv siromaštva i socijalne isključenosti Republike Hrvatske (2014. – 2020.), koja sadrži prikaz postojećeg stanja siromaštva i socijalne isključenosti u Republici Hrvatskoj, njihovog uzroka te društvenu i gospodarsku projekciju kao osnovu za djelovanje. Strategija je izrađena u suradnji svih relevantnih sudionika: predstavnika tijela državne i javne vlasti, kao i lokalne i područne (regionalne) samouprave, predstavnika poslodavaca, sindikata, organizacija civilnoga društva i akademске zajednice.

Problem siromaštva zahtjeva društvenu reakciju i pristup različitim sustava, kao i ustrajnost na cjelovitom i uskladenom pristupu. Jedino takav pristup može pružiti potrebne promjene i osigurati trajno unaprjeđenje kvalitete života ljudi.

XV godina Nacionalne zaklade

Nacionalna zaklada za razvoj civilnoga društva tijekom 22. i 23. listopada održala je u Varaždinu u koncertnoj dvorani HNK treće regionalno obilježavanje XV godina djelovanja i sustavne podrške razvoju civilnoga društva u Republici Hrvatskoj te VI godina djelovanja kao Posredničko tijelo razine 2

Obilježavanje je započelo svečanim otvorenjem uvodnim pozdravima upraviteljice Nacionalne zaklade gđe Cvjetane Plavša-Matić, zamjenice gradonačelnika Grada Varaždina gđe Sandre Malenica i načelnice sektora za upravljanje horizontalnim procesima pri Ministarstvu rada i mirovinskoga sustava gđe Zrinke Malešević Sučić. Poslije svečanog otvorenja uslijedili su uvodni paneli o važnosti podrške razvoju civilnoga društva kroz nacionalno financiranje i ESF o kojima su govorili: gđa Zrinka Malešević Sučić, načelnica Sektora za upravljanje horizontalnim procesima u Ministarstvu rada i mirovinskoga sustava, gđa Helena Beus, ravnateljica Vladinog ureda za udruge te g. Drago Vručinić, upravitelj Zaklade Zamah - regionalne zaklade za lokalni razvoj. Nakon uvodnih panela zamjenica upraviteljice za razvojne programe Nacionalne zaklade gđa Marija Boltek održala je uvodno izlaganje o prioritetima društvenog razvoja u Republici Hrvatskoj u idućih 5 godina nakon čega su se svi sudionici uključili u radne skupine kroz strukturirane razgovore za radnim stolovima raspoređenim prema tematskim cjelinama.

Drugog dana regionalnog događanja održana su četiri predavanja: Informacije o mogućnostima financiranja organizacija civilnoga društva iz nacionalnih izvora, EU fondova i kroz prekogranično doniranje o kojim su govorili gđa Cvjetana Plavša-Matić, upraviteljica Nacionalne zaklade, gđa Marija Boltek, zamjenica upraviteljice za razvojne programe te g. Luka Bogdan, zamjenik upraviteljice za EU programe. Predavanje na temu „Komunikacija i odnosi s javnošću u digitalnom dobu“ održala je gđa. Krešimira Rendulić iz Prorsus komunikacija. Gospođa Danijela Stepić iz Ministarstva finansija održala je predavanje na temu Kvalitetno upravljanje u organizacijama civilnoga društva u kontekstu korištenja EU fondova, a g. Igor Vulje iz Agencije za zaštitu osobnih podataka govorio je o Uredbi o zaštiti osobnih podataka (GDPR) u organizacijama civilnoga društva. Ispred Hrvatskog saveza udruga invalida rada na trećem regionalnom obilježavanju XV godina djelovanja i sustavne podrške razvoju civilnoga društva u Republici Hrvatskoj te VI godina djelovanja kao Posredničko tijelo razine 2 Nacionalne zaklade za razvoj civilnog društva sudjelovale su djelatnice Ivana Znaor i Nataša Franić.

Menadžment volontera

U Zagrebu je 20. i 21. studenoga 2018. godine održana radionica „Menadžment volontera u sklopu projekata financiranih kroz Europski socijalni fond“ u organizaciji Nacionalne zaklade za razvoj civilnoga društva. Tijekom dva dana trajanja radionice, Mirela Despotović i Marija Brebrić iz Centra za civilne inicijative predstavile su značaj volontiranja, njegove zakonske okvire te detaljno prošle korake volonterskog ciklusa, od samog planiranja do evaluacije i vrednovanja volonterskog programa. Na Radionici je sudjelovala Valentina Hojsak poslovna tajnica HSUIR-a.

NON. NO. NEIN.

Say No! Stop violence
against women

#SayNoStopVAW

Kampanja Europske komisije „NON.NO.NEIN – Recite NE! Zaustavimo nasilje nad ženama“

U sklopu ciljanih nastojanja Europske komisije da se zaustavi nasilje nad ženama, 2017. godine pokrenuta je kampanja NON.NO.NEIN kojoj je cilj povećati svijest o problemu nasilja nad ženama, širiti primjere dobre prakse te podržati i ujediniti sve dionike u procesu borbe protiv nasilja nad ženama.

Povodom obilježavanja Međunarodnog dana borbe protiv nasilja nad ženama 25. studenog 2018. godine, Pokret osoba s invaliditetom se pridružuje naporima kampanje u poticanju nenasilnog ponašanja i poštovanja prema ženama te se šalje jasna poruka kako se nasilje ne tolerira.

Međunarodni dan borbe protiv nasilja nad ženama – 25. studeni

Međunarodni dan borbe protiv nasilja nad ženama, odlukom Ujedinjenih naroda od 17. prosinca 1999. godine, obilježava se u znak sjećanja i poštovanja prema sestrnama Mirabel, koje je 25. studenoga 1960. godine u Dominikanskoj Republici dao ubiti diktator Rafael Trujillo zbog njihovih aktivnosti i borbe za demokraciju i pravdu te svim onim ženama koje su svoj rad posvetile borbi za ljudska prava, za dostojanstvo svakog ljudskog bića.

U povodu Međunarodnog dana borbe protiv nasilja nad ženama, danas su ministri nadležni za poslove demografije, obitelji, mladih i socijalne politike, vanjskih i europskih poslova, unutarnjih poslova, pravosuđa, zdravstva, znanosti i obrazovanja te uprave, uz nazočnost i potporu predsjednika Vlade Republike Hrvatske, glavnog državnog odvjetnika RH, predsjednika Vrhovnog suda RH, predsjednice Visokog prekršajnog suda RH, pravobraniteljice za djecu, osobe s invaliditetom i ravnopravnost spolova, ravnateljice Ureda za ravnopravnost spolova Vlade RH te drugih pravosudnih i državnih dužnosnika potpisali novi Sporazum o međuresornoj suradnji u području sprečavanja i borbe protiv nasilja nad ženama i nasilja u obitelji. Svrha je ovog Sporazuma dosljedna provedba odredaba Konvencije Vijeća Europe o sprečavanju i borbi protiv nasilja nad ženama i nasilja u obitelji, provedba mjera Nacionalne strategije zaštite od nasilja u obitelji, za razdoblje od 2017. do 2022. godine, uspostava novog Nacionalnog i novih županijskih timova za sprečavanje i borbu protiv nasilja nad ženama i nasilja u obitelji, unaprjeđenje međuresorne suradnje s ciljem sveobuhvatne zaštite žrtava nasilja te unaprjeđenje rada nadležnih državnih tijela i organizacija civilnog društva kroz provedbu zajedničkih programa izobrazbe.

Potpisivanjem novog Sporazuma izražena je namjera sustavnog pristupa borbi protiv nasilja nad ženama i nasilja u obitelji, poslana snažna poruka da je nasilje neprihvatljivo

te da je dužnost države štititi osobe u potrebi posebno žene, kao najčešće žrtve nasilja, kojima su nasilnim činom povrijeđena osnovna ljudska prava.

ODRŽANA JADRANSKA KONFERENCIJA HSGN-A

Dana 28. studenoga 2018. godine u Hotelu Laguna, u Zagrebu, Hrvatski savez gluhih i nagluhih organizirao je Jadransku konferenciju na temu 'Prava gluhih i nagluhih - što se promjenilo od 2016. godine'.

Skup su svojim prisustvom i izlaganjem uveličali Marica Mirić (SOIH), Anton Petrić (Zveza glušnih i naglušnih Republike Slovenije), Helena Majerić (Ured za socijalnu zaštitu i OSI iz grada Zagreba), Mihailo Gordić (Savez gluvih Srbije), Darja Pajk (Europska federacija nagluhih – EFHOH), Tomislav Benjak, HZJZ, Marijana Senjak, Središnji ured HZZ-a i Dario Jurišić zamjenik Pravobraniteljice za osobe s invaliditetom. Na Konferenciji je sudjelovala Valentina Hojsak, poslovan tajnica HSUIR-a Valentina Hojsak.

DRUGA SJEDNICA POVJERENSTVA VLADE RH ZA OSOBE S INVALIDITETOM

Dana 28. studenog 2018. godine u 11.00 sati u Svečanoj dvorani Vlade Republike Hrvatske održana je II. sjednica Povjerenstva Vlade RH za osobe s invaliditetom.

PREDSTAVA TKO PJEVA ZLO NE MISLI

U sklopu provedbe projekta „Kultura za sve“ s ciljem uključivanja osoba s invaliditetom u kulturni život i osiguravanja mogućnosti konzumiranja kulturnog sadržaja Hrvatski savez udruga invalida rada organizirao je grupnu posjetu predstavi *Tko pjeva zlo ne misli* u Hrvatskom narodnom kazalištu dana 27. studenoga 2018. godine. Korisnici su iskazali zadovoljstvo omogućenom posjetu predstavi i izrazili želju za nastavkom projekta. Finansijsku potporu za provedbu projekta osigurao je Grad Zagreb.

TRIBINA "NASILJE U OBITELJI I OSOBE S INVALIDITETOM"

Hrvatski savez udruga osoba s tjelesnim invaliditetom je dana 29. studenog 2018. obilježio 03. prosinac - Međunarodni dan osoba s invaliditetom održavanjem javne tribine na temu "Nasilje u obitelji i osobe s invaliditetom", na Tribini Grada Zagreba, Kaptol 27, s početkom u 10.00 sati. HSUTI je Tribinu održao u okviru projekta "Zajedno protiv nasilja" pod pokroviteljstvom Zagrebačke županije, kojim skreće pozornost na posebno ranjivu skupinu žrtava nasilja – osobe s invaliditetom, koje osim u obitelji, nasilje doživljavaju i u institucionalnom te socijalnom okruženju. Sudionici Tribine okupili su se s ciljem informiranja osoba s invaliditetom o zaštiti od nasilja u obitelji, pri čemu su upozorili javnost kako je problematika nasilja u obitelji osoba s invaliditetom nedovoljno istražen i prepoznat problem. Pored navedenog, govorilo se i o djelovanju resornih institucija i stručnjaka u području zaštite osoba s invaliditetom od nasilja u obitelji, statističkim pokazateljima, dosezima znanstvenih istraživanja, te normativnom reguliranju nasilja u obitelji. Na tribini je sudjelovala Nataša Franić koordinatorica projekta i programa HSUIR-a.

Obilježen Međunarodni dan osoba s invaliditetom i Dan Ustanove URIHO

Dana 03. prosinca 2018. godine u Koncertnoj dvorani Vatroslav Lisinski, u tradicionalnoj organizaciji ustanove URIHO svečano je obilježen Međunarodni dan osoba s invaliditetom i Dan Ustanove URIHO. Program svečanog obilježavanja činili su izložba radova kreativnih radionica, Okrugli stol na temu Nesvjesna diskriminacija osoba s invaliditetom, svečani koncert i dodjelu povelje Ivančica – priznanja koje Ustanova URIHO dodjeljuje zaslužnim institucijama i osobama koje dosprinose i sudjeluju u promicanju djelatnosti profesionalne rehabilitacije i zapošljavanju osoba s invaliditetom. Ispred HSUIR-a prisustvovala je stručna služba.

Članovi. Uključivanjem u volonterske aktivnosti raznih udruga, ustanova i ostalih neprofitnih organizacija, afirmiramo vrijednosti koje volontерstvo donosi, solidarnost, mir, povjerenje, uvažavanje sebe i drugih, sloboda izbora, odgovornost, pravednost, dijalog i snošljivost. Drage volonterke i volonteri, vaš trud čini naše društvo boljim mjestom za život, hvala vam na svim otiscima srca koje ste ostavili u svom radu!

5.12. Međunarodni dan volontera!

Od 1985. godine 05. prosinca je rezerviran za slavlje volonterki i volontera i vašeg neprocjenjivog i izuzetno važnog angažmana u društvu. Slavimo vas koji nesebično i predano gradite solidarniju, otvoreniju i tolerantniju zajednicu u kojoj brinemo za najranjivije i u kojoj biramo biti odgovorni i aktivni

Izložba Vlaho Bukovac i Alexander Cabanel - povjesni susret učenika i učitelja

U sklopu provedbe projekta „Kultura za sve“ s ciljem uključivanja osoba s invaliditetom u kulturni život i osiguravanja mogućnosti konzumiranja

kulturnog sadržaja Hrvatski savez udruga invalida rada organizirao je grupnu posjetu izložbi Vlaho Bukovac i Alexander Cabanel - povijesni susret učenika i učitelja u Umjetničkom paviljonu dana 7. prosinca 2018. godine. Korisnici su iskazali zadovoljstvo posjetom izložbi i izrazili želju za nastavkom aktivnosti koje će im i dalje omogućiti pristup kulturnim sadržajima. Finansijsku potporu za provedbu projekta osigurao je Grad Zagreb.

XI. PROŠIRENA SJEDNICA PREDSJEDNIŠTVA I NADZORNOG ODBORA HSUIR-a

Dana 10. prosinca 2018. godine održana je sjednica Nadzornog odbora te proširena sjednica Predsjedništva HSUIR-a. Temeljem članka 28. i 29. Statuta Hrvatskog saveza udruga invalida rada održana je XI. proširena sjednica Predsjedništva i Nadzornog odbora Hsuir-a. Predsjedništvo je upoznato s Odlukom Odbora za dodjelu Državne nagrade za humanitarni rad, koju je ove godine, u kategoriji Nagrada za životno djelo dodijeljena predsjedniku HSUIR-a, Josipu Petraču. Predsjedništvo je raspravljalo o reviziji poslovanja temeljnih udruga te o načinu pomoći temeljnim udrugama u radu.

Izvršni direktor HSUIR-a iscrpno je izvjestio Predsjedništvo o devet projekata i programa koje provodi HSUIR.

Vidljivost i percepcija osoba s invaliditetom u društvu

U sklopu projekta „Promicanje prava i interesa osoba s invaliditetom“ Hrvatski savez udruga invalida rada, dana 10. prosinca 2018., organizirao je predavanje pod nazivom „Vidljivost i percepcija osoba s invaliditetom u društvu“ koje je održala komunikologinja i psihologinja dr. sc. Ljiljana Buhač. Cilj predavanje bilo je stvaranje temelja za djelovanje pri zagovaranju i komunikaciji kod osoba s invaliditetom, udruga i saveza. Na predavanju

su sudjelovali predstavnici raznih udruga i saveza osoba s invaliditetom. U vrlo zanimljivom i informativnom predavanju gđa. Buhač je istaknula nekoliko ključnih faktora za primjenu pri isticanju vlastitih ciljeva, pregovaranju i prezentiranju. Slušateljima je ukazano na važnost i bogastvo ideja i inovativnosti pri zagovaranju i uvjeravanju drugih u vlastite ideje. Također je navedeno kako je nužno imati jasne ciljeve i znati ih prenijeti ciljanim skupinama ili pojedincima. Osim toga, ciljevi moraju biti ostvarivi s mogućnošću rješavanja problema. U nastavku izlaganja, naglasak je stavljen na važnost prezentiranja koje se učinkovito provodi kada postoji jasna svrha, istakne njezina važnost te naglase ključne riječi koje ostvaruju pozitivan učinak kod slušatelja. Predavanje je zaključeno s izrazito pozitivnom reakcijom slušatelja koji su se mogli pronaći u praktičnim primjerima navedenim od strane gđe. Buhač. Tema izlaganja, kod koje je stavljen naglasak kako na lobiranje i pregovaranje, tako i na osobni razvoj, komunikaciju i vještine prezentiranja, od sveobuhvatnog je značaja i važna u osnaživanju saveza, udruga i osoba s invaliditetom pri ostvarenju vlastitih ciljeva. Projekt „Promicanje prava i interesa osoba s invaliditetom“ financira Grad Zagreb.

16 dana aktivizma protiv nasilja nad ženama

Povodom obilježavanja „16 dana aktivizma protiv nasilja nad ženama“ dana 12. prosinca održan je okrugli stol pod nazivom “Progovorile smo o nasilju, ne čuju nas”. Svake godine dani aktivizma započinju sa Međunarodnim danom borbe protiv nasilja nad ženama te završavaju Međunarodnim danom ljudskih prava. U tim danima se posebno želi istaknuti važnost suzbijanja nasilja te potreba za jednakošću i ravnopravnosću žena. U svom obraćanju Helena Štimac Radin, ravnateljica Ureda za ravnopravnost spolova Vlade RH, predstavila je Strategiju za ravnopravnost spolova Vijeća Europe 2018. do 2023. i istaknula tematske prioritete Strategije koji uključuju borbu protiv stereotipa i seksizma, nasilja te ravnopravran pristup ženama pravosuđu kao i postizanje ravnoteže u političkom i javnom životu. Istaknuto je i pitanje žena sa invaliditetom te rastuće pitanje migrantica kao skupina koje su posebice ugrožene. Sandra Batlak, savjetnica u Ministarstvu za demografiju, obitelj, mlađe i socijalnu politiku, iznijela je važnost

potpisivanja Sporazuma o međuresornoj suradnji u području sprječavanja i borbe protiv nasilja nad ženama i nasilja u obitelji te je kao i Senka Sekulić Rebić, psihologinja Ženske sobe, pozdravila donošenje novog Protokola o postupanju u slučaju seksualnog nasilja i obrazložila njegove ciljeve. Novi Protokol o postupanju u slučaju nasilja u obitelji je još u izradi a čiju važnost je, kao i njegovo donošenje i provedbu istaknula, uz ostale sudionike, i Marica Mirić, potpredsjednica Zajednice saveza osoba sa invaliditetom Hrvatske. Iz HSUIR-a nazočila je Nataša Franić i Ivana Znaor.

IV. sastanak II. saziva Stručnog savjeta pravobraniteljice

U Uredu pravobraniteljice za osobe s invaliditetom 12. prosinca 2018. godine održan je V. sastanak Stručnog savjeta pravobraniteljice, kao posljednji sastanak u 2018. godini i posljednji sastanak u ovom II. sazivu. Tema sastanka bila je odgoj i obrazovanje djece s teškoćama u razvoju i mlađih s invaliditetom

U uvodnom dijelu pravobraniteljica za osobe s invaliditetom Anka Slonjšak je dala pregled rada i svih aktivnosti Stručnog savjeta koji je tijekom 2018. godine bio izuzetno aktivan. Tako je u ovoj godini održano ukupno sedam sastanka Stručnog savjeta na kojima se razgovaralo o usklađivanje zakonskih i podzakonskih propisa s Uredbom o metodologijama vještačenja (NN, br. 67/17), ostvarivanju prednosti prijema osoba s invaliditetom u bolnicama, na šalterima i dr. institucijama, Pravilniku o uvjetima i načinu ostvarivanja prava na bolničku medicinsku rehabilitaciju i fizikalnu terapiju u kući, primjeni i potrebi za izmjenama Pravilnika o osiguravanju pristupačnosti građevina osobama s invaliditetom i smanjene pokretljivosti, odgoju i obrazovanju djece s teškoćama. Članovi Stručnog savjeta sudjelovali su u realizaciji studijskog posjeta predstavnika makedonske delegacije Uredu pravobraniteljice, kao i obilježavanju 10 godina postojanja i rada institucije Pravobranitelja za osobe s invaliditetom. Pravobraniteljica je članovima Stručnog savjeta podijelila zahvalnice za njihovo sudjelovanje i doprinos u radu Stručnog savjeta.

Znanjem do uključenost V - Pristupačnost kao ljudsko pravo

Dana 14. prosinca 2018. godine s početkom u 9.00 sati u Kući Europe, održana je jednodnevna radionica Znanjem do uključenosti V na temu »Pristupačnost kao ljudsko pravo« u organizaciji Zajednice saveza osoba s invaliditetom Hrvatske,

Saveza društava distrofičara Hrvatske, Hrvatskih udruga paraplegičara i tetraplegičara i Hrvatskog saveza udruga osoba s tjelesnim invaliditetom.

Na Radionici je europska iskustva u pristupačnosti predstavila policy koordinatorica za pristupačnost Europskog foruma za osobe s invaliditetom Marie Denninghaus, dok su o iskustvima pristupačnosti u RH kao i o prijedlozima za unaprjeđenje iste govorile koordinatorica projekata Zajednice saveza osoba s invaliditetom Hrvatske i predsjednica Saveza društava distrofičara Hrvatske, Marica Mirić, predsjednica Hrvatske udruge paraplegičara i tetraplegičara, Manda Knežević te predsjednica Hrvatskog saveza udruga tjelesnih invalida, Jozefina Kranjčec. Radionicu je finansijski podržala Nacionalna zaklada za razvoj civilnog društva u sklopu 8. Centra znanja za unaprjeđenje kvalitete života osoba s invaliditetom.

Razlike između ugovora o doživotnom i dosmrtnom uzdržavanju

U sklopu provedbe aktivnosti projekta „Informirani i sigurni“ Hrvatski savez udruga invalida rada održao je predavanje na temu Razlike između Ugovora o doživotnom uzdržavanju i Ugovora o dosmrtnom uzdržavanju u prostoru Pop up kina u Samoboru 18. prosinca 2018. godine u 19.00 sati.

Cilj projekta je utjecati na poboljšanje kvalitete življenja starijih osoba i osoba s invaliditetom na području Zagrebačke županije. Financijska sredstva za provedbu projekta osigurala je Zagrebačka županija. Tijekom predavanja zainteresirano građanstvo je postavljalo pitanja na koja je odgovarao predavač i time informirao građanstvo. Građanstvo je iskazalo interes i potrebu za češćim održavanjem ovakvog tipa interaktivnog predavanja koja su od iznimne važnosti kada je u pitanju informiranje. Predavanje je ispred Hrvatskog saveza udruga invalida rada održao pravnik Luka Keller. Medijski je predavanje popratio Radio Samobor.

Hrvatski zavod za zapošljavanje predstavio novi web portal

A screenshot of the website of the Croatian Employment Agency (HZZ). The top navigation bar includes links for 'PUBLIKACIJE', 'DIOZIZI', 'KONTAKTI', and a yellow 'PRIMJENI' button. Below the navigation is a logo for 'HRVATSKI ZAVOD ZA ZAPOŠLJAVANJE'. The main banner features the text 'Preskočite prepreke i pronađite svoj posao' and a yellow 'ZAPROŠLI SE U HRVATSKOJ' button. The right side of the banner shows a small icon for 'HZZ BURZA RADA'.

Hrvatski zavod za zapošljavanje predstavio je novi web portal koji prvi put integrira sve usluge HZZ-a (fizičke i on-line usluge te elektronske usluge putem sustava e-Građani) u jedinstveni katalog od preko 30 usluga za poslodavce i posloprimce iz područja tržišta rada i razvoja karijere.

REZULTATI ISTRAŽIVANJA HSUIR-a

Hrvatski savez udruga invalida rada proveo je anketni upitnik među članovima svojih temeljnih udruga s ciljem dobivanja uvida u zadovoljstvo kvalitetom življenja osoba s invaliditetom - invalida rada.

Anketno ispitivanje je svojevrsna pilot-analiza pred koju su postavljena dva osnovna cilja:

- dati osnovni uvid u problematiku
- poslužiti kao priprema za moguće opsežnije istraživanje kojim bi se stekao potpuniji i dublji uvid u problematiku.

Na temelju dobivenih odgovora od 144 ispitanika (84 muškarca (58%) i 60 žena (42%) proizašli su sljedeći rezultati:

Prema dobivenim sociodemografskim podacima većina ispitanika (54%) pripada populaciji starije životne dobi, većina ispitanika (61%) je u bračnoj zajednici, a s obzirom da među ispitanicima prevladava starije stanovništvo za očekivati je bilo da će kada se radi o radnom statusu prevladavati umirovljenici. 84% ispitanika je umirovljeno. 11% ispitanika je zaposleno dok je 4% ispitanih nezaposleno.

Najveći broj ispitanih 42% ima radni staž do 40 godina. Do 30 godina radnog staža ima 25% ispitanika. 12% ispitanika ima radni staž do 50 godina. Do 20 godina radnog staža ima 10% ispitanika. 8% ispitanika ima staža do 10 godina dok je 3% ispitanika bez radnog staža.

Među ispitanicima najviše ih je steklo srednjoškolsko obrazovanje (64%) dok je isti broj ispitanika steklo osnovnoškolsko obrazovanje (12%) i završilo višu školu (12%). Fakultet je završilo 10% ispitanika, a doktorat je steklo 2% ispitanika.

Od ukupnog broja ispitanih podjednak je broj onih koji su u potpunosti prilagodili životni prostor invaliditetu (36%) s onima koji imaju djelomično prilagođen prostor (31%) te onih koji žive u prostoru koji uopće nije prilagođen invaliditetu ispitanika (33%).

Najveći broj ispitanika živi u kućanstvima koja broje 2 člana (42%). U samačkim kućanstvima živi 21% ispitanika. 15% ispitanika živi u kućanstvima koja broje 3 člana. U kućanstvima s 4 člana živi 13% ispitanika dok ih 6% živi u kućanstvima s 5 članova. 2% ispitanika živi u kućanstvima koja broje više od 5 članova. Na pitanje nije odgovorilo 2% stanovnika.

Osnovne životne troškove s mjesечnim prihodima ne može podmiriti 57% ispitanika.

Odgovori na grupu pitanja vezanih za invaliditet pokazuju da je 1% ispitanika rođeno s invaliditetom dok su ostali stekli invaliditet tijekom života u različitim životnim dobima. Najveći broj ispitanika, 29% ima invaliditet od 20 do 30 godina. 22% ispitanika ima invaliditet od 10 do 20 godina. 19% ispitanika ima invaliditet od 30 do 40 godina.

Kod 58% ispitanika glavni uzrok invaliditeta je bolest dok je kod 23% ispitanika glavni uzrok invaliditeta ozljeda na radu.

Najveći broj ispitanika, 40%, ima 100% invaliditet. 23% ispitanika ima 80% invaliditeta. 12% ispitanika ima 90% invaliditeta.

Od ukupnog broja ispitanih 47% ispitanika hoda uz pomoć pomagala i/ili druge osobe. 46% ispitanika hoda bez problema. 4% ispitanika kreće se u invalidskim kolicima. Potpuno nepokretnih među anketiranim je 1%. Na pitanje vezano uz pokretnost nije odgovorio 1% ispitanika.

Na pitanje Kako se nosite sa svojim invaliditetom većina anketiranih osoba s invaliditetom (52%) odgovorila je da se nosi dobro sa svojim invaliditetom. 22% ispitanika nosi se teško s invaliditetom dok se jako teško nosi 3% ispitanika. 6% ispitanika nosi se osrednje s invaliditetom. 5% ispitanika je odgovorilo da se sa svojim invaliditetom nose svakako dok se 4% ispitanika nosi s invaliditetom odlično. Na pitanje nije odgovorilo 8% ispitanika.

Odgovorima na grupu pitanja vezanih za **članstvo u udrugama** dobili smo sljedeće podatke:

Manje od godinu dana u članstvu udruga je 1% ispitanika. 41% ispitanika su članovi udruga do 10 godina. 36% ispitanika su članovi udruga više od 10 godina. 13% članova su u udrugama članovi više od 20 godina. Više od 30 godina u članstvu udruga je 4% ispitanika. Više od 40 godina u članstvu udruge je 1% ispitanika. Na pitanje nije odgovorilo 3% ispitanika. Među ispitanicima više je osoba koje su u članstvu udruge više od 10 godina.

Većina ispitanika (54%) drži da im je članstvo u udruzi puno doprinijelo poboljšanju kvalitete života.

Za 33% ispitanika članstvo u udruzi doprinijelo je malo poboljšanju kvalitete života. Za 9% ispitanika članstvo u udruzi nije ništa doprinijelo poboljšanju kvalitete života. 4% ispitanika nije odgovorilo na pitanje. Također, **većina ispitanika (46%) je stava da im članstvo u udruzi pomaže s nošenjem svakodnevnih teškoća zbog invaliditeta.**

44% ispitanika kao članovi udruge koriste najčešće usluge informiranja, savjetovanja i psihosocijalne podrške. 36% ispitanika nije odgovorilo na pitanje dok ih je 15% odgovorilo da ne koriste socijalne usluge. 1% ispitanika koristi videćeg pratitelja, 1% socijalno uključivanje, 3% pomoć u kući.

46% ispitanika je jako zadovoljno radom udruge. 33% ispitanika zadovoljno je radom udruge dok ih je 10% djelomično zadovoljno. 1% ispitanika nije zadovoljno radom udruge. Na pitanje nije odgovorilo 10 % ispitanika.

28% ispitanika nije odgovorilo na pitanje vezano za unapređenje rada udruge. **20% ispitanika je mišljenja da bi za unaprjeđenje rada udruge trebalo povećati financije i prostor za rad udruge.** 13% ispitanika ne bi ništa mijenjalo u dosadašnjem radu udruga. **12% ispitanika voljelo bi više druženja u udruzi, organiziranih izleta i ljetovanja.** 6% ispitanika drži da bi se aktiviranjem i uključivanjem novih članova unaprijedio rad udruge.

PRAVA I POVLASTICE

Prema mišljenju većine ispitanika (64%) državne institucije ne pružaju dovoljno informacija o pravima i povlasticama.

Potpuno zadovoljstvo informiranošću o pravima i povlasticama od ukupno 144 ispitanika iskazalo njih 35, 86 ispitanih je djelomično zadovoljno dok 21 ispitanik uopće nije zadovoljan. Dvoje ispitanika nije odgovorilo na pitanje.

OSOBE S INVALIDITETOM U ZAJEDNICI

Najveći broj ispitanika, njih 47, nije odgovorilo na pitanje vezano za unapređenje i razvoj sredine kako bi se osigurao kvalitetniji život osoba s invaliditetom. **30 ispitanika drži da bi se za razvoj i unaprjeđenje kvalitete življenja osoba s invaliditetom trebala senzibilizirati javnost jer je još uvijek prisutna velika neosviještenost većine o životu osoba s invaliditetom i problemima s kojima se svakodnevno susreću.** Njih 14 smatra da bi se trebala unaprijediti pristupačnost, prvenstveno javnim ustanovama, kako bi se unaprijedila kvaliteta življenja. 11 ispitanika misli da bi se kvaliteta života poboljšala boljom informiranošću osoba s invaliditetom. 10 ispitanika misli da bi bolje financije poboljšale kvalitetu življenja. Osiguravanje radnih mesta i prilagodba utjecalo bi na poboljšavanje kvalitete življenja osoba s invaliditetom prema mišljenju 8 ispitanika. Isti broj ispitanika misli da bi se davanjem veće ovlasti radu udruge osiguravanjem profesionalnih zaposlenika i većeg prostora za druženja utjecalo na poboljšanje kvalitete življenja osoba s invaliditetom. Reforme vlasti i zakonske promjene poboljšale bi kvalitetu življenja prema mišljenju 6 ispitanika. Ostali odgovori koji su uslijedili na dano pitanje su: ne znam (4 ispitanika), ništa (3 ispitanika), Zakon o udrugama (2 ispitanika), svašta (1 ispitanik).

58% ispitanika djelomično je zadovoljno mogućnošću ravnopravnog sudjelovanja osoba s invaliditetom u zajednici. Potpuno nezadovoljstvo iskazalo je 14% ispitanika, a isto tako 14% ispitanika iskazalo je i potpuno zadovoljstvo mogućnošću ravnopravnog sudjelovanja u zajednici. Zadovoljstvo mogućnošću sudjelovanja u zajednici iskazalo je 3% ispitanika. Isti postotak ispitanika nezainteresiran je za sudjelovanje u zajednici. 8% ispitanika nije odgovorilo na pitanje.

Od ukupno 144 ispitanika najveći broj je djelomično zadovoljan pristupačnošću kulturnih sadržaja, njih 79 odnosno 55% dok je potpuno zadovoljno 22 ispitanika (16%), a potpuno nezadovoljan je 21 ispitanik (14%). Na pitanje nije odgovorilo 10 ispitanika (7%). Jedan ispitanik je na pitanje odgovorio da ne koristi kulturne sadržaje (1%). Jedan ispitanik je odgovorio da nije upoznat sa pristupačnošću kulturnim sadržajima (1%).

85 ispitanika (59%) od ukupno 144 djelomično je zadovoljno pristupačnošću sportskih i rekreativnih sadržaja osobama s invaliditetom. Potpuno zadovoljno je 18 ispitanika (13%) dok ih je 30 (21%) potpuno nezadovoljno. Na pitanje nije odgovorilo 8 ispitanika (6%) dok ih je 2 (1%) odgovorilo da ne koristi navedene sadržaje, a jedan da nije upoznat s pristupačnošću sportskih sadržaja osobama s invaliditetom (1%).

Od ukupno 144 ispitanih najveći broj je potpuno nezadovoljnih sudjelovanjem osoba s invaliditetom u političkom životu, 66 ispitanika (46%). Djelomično zadovoljnih je 59

ispitanih (41%), a potpuno zadovoljnih je 6 ispitanika (4%). Na pitanje nije odgovorilo 10 ispitanika (7%). Dvoje ispitanika (1%) nisu zainteresirani dok jedan (1%) ne zna.

Potpuno zadovoljni pristupačnošću obrazovanju osoba s invaliditetom je 12 ispitanika (8%) dok je potpuno nezadovoljnih 37 ispitanika (26%). 14 ispitanika (10%) nije odgovorilo na pitanje, 3 ispitanika (2%) nije upoznato dok je najveći broj ispitanika njih 78 (54%) djelomično zadovoljno pristupačnošću obrazovanju osoba s invaliditetom.

Najveći broj ispitanika 86 (60%) djelomično je zadovoljno pristupu zdravstvu osoba s invaliditetom. Potpuno nezadovoljan je 31 ispitanik (21%) dok je potpuno zadovoljnih 16 ispitanika (11%). Na pitanje nije odgovorilo 11 ispitanika (8%).

Potpuno zadovoljnih osoba s invaliditetom s profesionalnom rehabilitacijom je 7 ispitanika (5%), djelomično zadovoljnih je 52% ispitanika i njih je najveći broj, 75 od ukupno 144 ispitanika. Potpuno nezadovoljnih je 50 ispitanika odnosno 35%. Na pitanje nije odgovorilo 6 ispitanika (4%). Dvoje ispitanika ne koristi (1%), a 4 ispitanika nije informirano (3%).

Najveći broj ispitanika, njih **78 (54%) od ukupno 144 ispitanih potpuno je nezadovoljno mogućnošću zapošljavanja osoba s invaliditetom**. Djelomično zadovoljno je 49 ispitanika (49%), a potpuno zadovoljan je 1 ispitanik (1%) dok 4 ispitanika (3%) nije upoznato. Na pitanje nije odgovorilo 12 ispitanika (8%).

Najveći broj ispitanika 80 odnosno 56% djelomično je zadovoljno informiranošću i svijesti zajednice o potrebama i pravima osoba s invaliditetom. Potpuno nezadovoljno je 46 ispitanika (32%) dok je 12 ispitanika potpuno zadovoljno informiranošću i svijesti zajednice o potrebama i pravima osoba s invaliditetom. Na pitanje nije odgovorilo 6 ispitanika (4%).

Obitelj je ključna u pružanju podrške u svakodnevnom životu za najveći broj ispitanika. Njih 83% ima najveću podršku od obitelji. Nakon obitelji u pružanju podrške slijede prijatelji. Za 7 ispitanika (5%) prijatelji su ključni u pružanju potpore dok ih je 4 (3%) navelo udrugu kao najveću potporu u životu. Dvoje ispitanika (1%) odgovorilo je da se oslanjaju na sebe i snalaze kako mogu jer nemaju potporu od nikoga. Na pitanje nije odgovorilo 12 ispitanika (8%).

PRAVNI SAVJETI

POTICAJI ZA POSLODAVCE

ZAKONSKA REGULATIVA I OBRASCI

Osnova za obavljanje aktivnosti Zavoda za vještačenje, profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba s invaliditetom (u nastavku: Zavod) iz nadležnosti službe je Zakon o profesionalnoj rehabilitaciji i zapošljavanju osoba s invaliditetom (NN [157/13](#), [152/14](#) i [39/18](#)).

i zapošljavanju osoba s invaliditetom

Novi Pravilnik o poticajima pri zapošljavanju osoba s invaliditetom (u nastavku: Pravilnik o poticajima; NN [75/18](#), [120/18](#)) stupio je na snagu dana 30.08.2018. godine.

Poslodavci koji zapošljavaju osobe s invaliditetom na otvorenom tržištu rada, osobe s invaliditetom koje se samozapošljavaju, integrativne radionice i zaštitne radionice poticaje Zavoda mogu ostvariti temeljem Pravilnika o poticajima pri zapošljavanju osoba s invaliditetom (u nastavku: Pravilnik o poticajima; NN [75/18](#), [120/18](#)), te Pravilnika o utvrđivanju kvote za zapošljavanje osoba s invaliditetom (u nastavku: Pravilnik o kvoti NN [75/18](#), [120/18](#)), a u skladu s Programom poticaja pri zapošljavanju osoba s invaliditetom za 2019.-2020. (pozitivno mišljenje Ministarstva financija od dana 10. prosinca 2018. godine) te Programom potpora male vrijednosti (de minimis) za poticanje zapošljavanja osoba s invaliditetom i za dodjelu posebnih sredstava za razvoj novih tehnologija i poslovnih procesa u cilju zapošljavanja i održavanja zaposlenosti osoba s invaliditetom za 2018.-2020.

Stupanjem na snagu novog Pravilnika o poticajima pri zapošljavanju osoba s invaliditetom (NN [75/18](#), [120/18](#)) prestaje važiti stari Pravilnik o poticajima pri zapošljavanju osoba s invaliditetom (NN [44/14](#), [2/15](#), [13/15](#), [113/16](#), [116/17](#)).

Temeljem čl. 42. Pravilnika o poticajima pri zapošljavanju osoba s invaliditetom (NN [75/18](#), [120/18](#)) svi zahtjevi koji su podneseni do stupanja na snagu novog Pravilnika o poticajima (NN [75/18](#), [120/18](#)) riješit će se prema odredbama iz Pravilnika o poticajima pri zapošljavanju osoba s invaliditetom (NN [44/14](#), [2/15](#), [13/15](#), [113/16](#), [116/17](#)).

Temeljem čl. 21. Pravilnika o utvrđivanju kvote za zapošljavanje osoba s invaliditetom (u nastavku: Pravilnik o kvoti NN [75/18](#), [120/18](#)) svi zahtjevi koji su podneseni do stupanja na snagu novog Pravilnika o kvoti (NN [75/18](#), [120/18](#)) riješit će se prema odredbama Pravilnika o utvrđivanju kvote za zapošljavanje osoba s invaliditetom (u nastavku: Pravilnik o kvoti; NN [44/14](#) i [2/15](#)).

Obrasci Zahtjeva za ostvarenje prava na poticaje i popratna dokumentacija

- **Zahtjev za subvenciju plaće osobe s invaliditetom** podnosi se Zavodu na Obrascu: Z-SP, a uz obrazac zahtjeva se između ostalog prilaže:
 - tablica izračuna: SUB-1,
 - tablica izračuna razmjernog dijela osnovice: RDO-1 - u slučaju da je radni odnos prestao ili nastupio tijekom mjeseca, te u slučaju da je radnik bio privremeno nesposoban za rad (na teret Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje)
- **Zahtjev za sufinanciranje troškova obrazovanja** podnosi se Zavodu na Obrascu: Z-OBR, a uz obrazac zahtjeva se između ostalog prilaže:
 - tablica izračuna: OBR-1,
 - Izjava o suglasnosti: obrazac I-OBR,
 - Procjena potrebe obrazovanja: obrazac PP-OBR.
- **Zahtjev za sufinanciranje troškova za prilagodbu radnog mjesta – arhitektonska prilagodba** podnosi se Zavodu na Obrascu: Z-PRM.
- **Zahtjev za sufinanciranje troškova za prilagodbu uvjeta rada – tehnička prilagodba** podnosi se Zavodu na Obrascu: Z-PUR.
- **Zahtjev za naknadu u visini uplaćenog doprinosa za obvezno zdravstveno osiguranje** podnosi se na obrascu: Z-DOP, a uz obrazac zahtjeva se između ostalog prilaže:
 - tablica izračuna DOP-1
- **Zahtjev za financiranje stručne podrške** podnosi se Zavodu na Obrascu: Z-STP, a uz obrazac zahtjeva se između ostalog prilaže:
 - Obrazac obračuna satnice stručne podrške -Obrazac: OS-STP-1,
 - Obrazac izvješća o izvršenju mjesечne satnice -Obrazac: IMS-1
- **Zahtjev za potporu za održivost samozapošljavanja osoba s invaliditetom** podnosi se na obrascu Z-POS
- **Zahtjev za novčanu nagradu za zapošljavanje izvan kvote** podnosi se na obrascu Z-Nagrada.

Osnovica izračuna (minimalna bruto plaća) za razdoblje 1. siječnja 2019. do 31. prosinca 2019. godine iznosi 3.750,00 kuna.

Sve korisnike poticaja koji se isplaćuju sukladno Pravilniku o poticajima pri zapošljavanju osoba s invaliditetom te Pravilniku o utvrđivanju kvote za zapošljavanje osoba s invaliditetom, a instrumenti su dodijele potpora male vrijednosti prema Programu potpora male vrijednosti (de minimis) za poticanje zapošljavanja osoba s invaliditetom i za dodjelu posebnih sredstava za razvoj novih tehnologija i poslovnih procesa u cilju zapošljavanja i održavanja zaposlenosti osoba s invaliditetom za 2018.-2020. godinu:

- Naknada u visini uplaćenog doprinosa za obvezno zdravstveno osiguranje, doprinosa za zapošljavanje i doprinosa za zaštitu zdravlja na radu
- Potpora za održivost samozapošljavanja osoba s invaliditetom
- Novčana nagrada za zapošljavanje izvan kvote

molimo da na mail adresu mmamic@zosi.hr što prije dostave ispunjenu Izjavu o dodijeljenim potporama male vrijednosti.

Izjavu u prilogu potrebno je dostaviti zajedno sa svom ostalom dokumentacijom prilikom podnošenja svakog sljedećeg zahtjeva za navedene vrste poticaja.

Sukladno članku 40. stavak 4. Pravilnika o poticajima pri zapošljavanju osoba s invaliditetom (NN 75/18, 120/18; u nastavku: Pravilnik o poticajima) poslodavci i

osobe s invaliditetom koje se samozapošljavaju, a koji sukladno stavku 1. istog članka ostvaruju pravo na paušalni iznos subvencije plaće od 50% minimalne plaće, obvezni su, po provedenoj usluzi procjene radne učinkovitosti kojom je utvrđena potreba za potporom putem subvencije plaće i visina subvencije izražena u postotku, prilikom podnošenja zahtjeva za mjesec koji slijedi nakon mjeseca u kojem je izdan nalaz i mišljenje centra, uz isti priložiti izvještaj centra iz članka 8. stavak 1. alineja 2. Pravilnika o poticajima. U suprotnom, poslodavac odnosno osoba s invaliditetom koja se samozapošljava gubi pravo na subvenciju plaće.

Program potpora male vrijednosti (de minimis) za poticanje zapošljavanja osoba s invaliditetom i za dodjelu posebnih sredstava za razvoj novih tehnologija i poslovnih procesa u cilju zapošljavanja i održavanja zaposlenosti osoba s invaliditetom za 2018.-2020., koji mijenja ostale de minimis programe i to: Program potpora male vrijednosti (de minimis) za poticanje zapošljavanja osoba s invaliditetom za 2017.-2018., te Program potpora male vrijednosti (de minimis) za dodjelu posebnih sredstava za programe inovativnog zapošljavanja za 2016.-2018. godinu i Program potpora male vrijednosti (de minimis) za dodjelu posebnih sredstava za održavanje zaposlenosti u zaštitnim i integrativnim radionicama za 2017.-2018. godinu, možete potražiti u rubrici Download zona.

U Narodnim novinama broj [120/2018](#) objavljen je Pravilnik o izmjenama Pravilnika o poticajima pri zapošljavanju osoba s invaliditetom, isti je stupio na snagu 01. siječnja 2019. godine.

Na sve zahtjeve za ostvarivanje prava na naknadu u visini uplaćenog doprinosa za zdravstveno osiguranje, doprinosa za zapošljavanje i doprinosa za zaštitu na radu do 31.12.2018. godine primjenjuju se odredbe Pravilnika o poticajima pri zapošljavanju osoba s invaliditetom NN 75/18.

U Narodnim novinama broj 75/2018 objavljen je Pravilnik o poticajima pri zapošljavanju osoba s invaliditetom (https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2018_08_75_1546.html), isti je stupio na snagu 30.08.2018. godine.

Donošenjem novog Pravilnika o poticajima produžen je rok za procjenu radne učinkovitosti osoba s invaliditetom u centrima za profesionalnu rehabilitaciju za korisnike paušalnog iznosa subvencije plaće do 31. prosinca 2021. godine.

Podatke o prijaviteljima na javni natječaj za dodjelu sredstava za programe inovativnog zapošljavanja, koji su zadovoljili uvjete natječaja te podatke o odobrenim novčanim sredstvima za iste, možete potražiti u rubrici Download zona pod datotekom *Obavijest o dodjeli sredstava za programe inovativnog zapošljavanja 2017. na www.zosi.hr*

Podatke o prijaviteljima na javni natječaj za dodjelu posebnih sredstava za održavanje zaposlenosti u zaštitnim i integrativnim radionicama, koji su zadovoljili uvjete natječaja te podatke o odobrenim novčanim sredstvima za iste, možete potražiti u rubrici Download zona pod datotekom *Obavijest o dodjeli posebnih sredstava za održavanje zaposlenosti u zaštitnim i integrativnim radionicama 2017. na www.zosi.hr*

Podatke o prijaviteljima na javni natječaj za dodjelu sredstava za otvaranje novih radnih mesta i održavanje zaposlenosti u integrativnim i zaštitnim radionicama, koji su zadovoljili uvjete natječaja te podatke o odobrenim novčanim sredstvima za iste, možete

potražiti u rubrici Download zona pod datotekom *Obavijest o dodjeli sredstava za otvaranje novih radnih mjesta i održavanje zaposlenosti u integrativnim i zaštitnim radionicama 2017.* na www.zosi.hr

Sukladno točki 15. Programa poticaja pri zapošljavanju osoba s invaliditetom za 2017.-2018., podatke o poslodavcima/korisnicima potpora dodijeljenih u okviru programa za 2017. godinu a čiji iznos premašuje 500.000,00 € možete pogledati u Download zoni na www.zosi.hr

Više na www.zosi.hr

ZAVOD ZA
VIJEŠTAČENJE,
PROFESSIONALNU
REHABILITACIJU I
ZAPOŠLJAVANJE
OSOBA S
INVALIDitetOM

Odabir revizora za neprofitne organizacije

Prema zakonskom okviru koji uređuje poslovanje neprofitnih organizacija, finansijski izvještaji tekuće godine mogu potpasti pod obveznu reviziju odnosno revizorski uvid

Prema zakonskom okviru koji uređuje poslovanje neprofitnih organizacija, finansijski izvještaji tekuće godine mogu potpasti pod obveznu reviziju odnosno revizorski uvid. Od neprofitnih organizacija se svakodnevno najčešće spominju udruge kao sinonim za sve ostale vrste neprofitnih organizacija. Riječ je o onim neprofitnim organizacijama koje su prethodne (2017. godine) imale određenu razinu prihoda. Tako sve one koje su za 2017. godinu imale ukupan prihod od 3 do uključivo 10 milijuna prihoda podliježu revizorskemu uvidu, dok one koje su imale za isto razdoblje ukupan prihod iznad 10 milijuna kuna podliježu reviziji. Dakle, nije bitno kolike prihoda ima ili predviđa neprofitna organizacija za 2018. godinu, nego je u navedenim okolnostima obveznik revizije za 2018., a nakon toga se ova obveza utvrđuje prema eventualno izmijenjenim kriterijima. S obzirom na to da se revizor za tekuću godinu mora prema posebnom zakonu odabrati do kraja rujna, neprofitne organizacije se upozoravaju na ovu obvezu. Svakako da bi pri odabiru revizora usporednu prednost mogli imati oni revizori koji su vični poslovnom i računovodstvenom okruženju neprofitnih organizacija jer je to temeljna pretpostavka za kvalitetne revizorske provjere.

ŠTO SVE DONOSI MIROVINSKA REFORMA

1. Kada kreće mirovinska reforma i što se njome želi postići?

Početak mirovinske reforme je 1. siječnja 2019. godine. Mirovinskom reformom želi se sustav učiniti održivim, a mirovine primjerjenim. Također, umirovljenicima ćemo omogućiti da rade pola radnog vremena i primaju punu mirovinu. Najniže mirovine ćemo povećati za 3,13%. Izjednačavamo prava svih umirovljenika: sadašnjih, onih koji idu u mirovinu u idućih 10-15 godina i generacija rođenih 1980. godine i mlađih. Rješavamo pitanje najniže mirovine i jačamo drugi stup za mlađe generacije. Osiguravamo veće naknade za vrijeme profesionalne rehabilitacije osoba s invaliditetom i povećavamo mogućnost da se vrate na tržište.

2. Kako mogu saznati kolika će mi biti mirovina?

Kako bi saznali kolika će Vam biti mirovina možete poslati zahtjev za informativni izračun mirovine putem internetske stranice Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje (za što morate biti korisnik sustava e-građani) ili možete zahtjev osobno predati u područnim službama/uredima Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje HZMO).

3. S koliko godina se odlazi u starosnu mirovinu?

Prema važećem zakonu uvjeti za žene se svake godine podižu po tri mjeseca pa one ove godine u starosnu mirovinu odlaze s 62 godine i najmanje 15 godina staža, a muškarci odlaze s navršenih 65 godina života i najmanje 15 godina mirovinskog staža. Prema našem prijedlogu žene i muškarci izjednačiti će se 2027. godine pa će te godine svi ići u mirovinu sa 65 godina i najmanje 15 godina staža. Od 1. siječnja 2033. godine u starosnu mirovinu će se ići sa 67 godina i najmanje 15 godina mirovinskog staža. To će vrijediti za žene i muškarce.

4. Tko će sve morati raditi do 67 godine?

Prema važećem zakonu žene i muškarci bi od 1.1. 2038. godine trebali ići u starosnu mirovinu s navršenih 67. godina. Mirovinska reforma donosi promjenu po kojoj će rođeni nakon 1. siječnja 1966., koji će na dan 1. siječnja 2033. imati navršenih 67 godina života, ići u starosnu mirovinu s navršenih 67 godina života. Međutim, to se ne odnosi na one koji su rano ušli u svijet rada, oni će ići u starosnu mirovinu za dugogodišnjeg osiguranika (uvjeti 60 godina života i 41 godina efektivnog staža osiguranja, odnosno od 1. siječnja 2027. 61 godina života i 41 godina efektivnog staža) ili u prijevremenu starosnu mirovinu.

5. Tko će sve moći raditi i primati punu mirovinu?

Korisnici starosne mirovine, korisnici starosne mirovine za dugogodišnjeg osiguranika i korisnici prijevremene starosne mirovine moći će raditi do pola radnog vremena i primati mirovinu u punom iznosu. Djelatne vojne osobe, policijski službenici i ovlaštene službene osobe moći će raditi do pola radnog vremena uz isplatu mirovine u punom iznosu ili puno radno vrijeme uz isplatu pola mirovine.

6. Kakav je postojeći mirovinski sustav?

Postojeći mirovinski sustav zasniva se na tri stupa: 1) prvi stup ili obvezno mirovinsko osiguranje na temelju generacijske solidarnosti 2) drugi stup ili obvezno mirovinsko osiguranje na temelju individualne kapitalizirane štednje 3) treći stup ili dobrovoljno mirovinsko osiguranje na temelju individualne kapitalizirane štednje

7. Što će mirovinska reforma donijeti sadašnjim umirovljenicima?

Sadašnjim umirovljenicima se u zadnje dvije godine povećala mirovina za 6,39%, a kroz mirovinsku reformu im se omogućuje rad do pola radnog vremena uz zadržavanje pune mirovine. Dužim ostankom u svijetu rada, gdje će umirovljenici raditi na ugovor o radu i uplaćivat će im se doprinos za mirovinski staž povećat će se njihove mirovine. Korisnicima starosne mirovine će se po prestanku rada (nakon minimalno jedne godine) omogućiti ponovo određivanje mirovine s uključenim novim mirovinskim stažem.

8. Što će mirovinska reforma donijeti umirovljenicima koji primaju najnižu mirovinu?

Umirovljenicima koji primaju najnižu mirovinu omogućit će se povećanje najniže mirovine za 3,13%, određivanjem mirovinskog staža (za svaku godinu) u visini od 100% aktualne vrijednosti mirovine, počevši od 1. srpnja 2019. godine. Od 1. srpnja 2018. najniža mirovina iznosi 63,61 kn po godini staža, odnosno za 15 godina staža 954,15 kn, a za 30 godina staža 1.908,30 kn, odnosno za 40 godina staža najniža mirovina iznosi 2.544,40 kn. Na taj način povećava se donja razina prava iz mirovinskog osiguranja, u skladu s načelom solidarnosti.

9. Što je to pravo izbora i na koga se odnosi?

Prema važećem zakonu **pravo izbora** imaju samo generacije rođenih između 1952. i 1961. godine. Mirovinska reforma proširit će pravo izbora na sve koji su rođeni 1962. i mlađe kako bismo ispravili nepravdu prema generacijama rođenih nakon 1962. tj. kako oni ne bi imali mirovinu oko 600 kuna manju nego oni rođeni prije 1962. godine. Mirovinskom reformom izjednačit će se prava svih umirovljenika tako da će svi imati pravo izbora kakvu mirovinu žele primati: samo iz prvog stupa s dodatkom od 27% tako što će sredstva iz drugog stupa prebaciti u prvi ili žele primati mirovinu iz prvog i drugog stupa s tim da će na dio mirovine iz prvog stupa za staž ostvaren do 31. prosinca 2001. godine dobiti dodatak od 27%, a za dio mirovine za staž ostvaren od 1.1. 2002. godine do umirovljenja dodatak od 20,25%. Osobama s ispodprosječnim plaćama tijekom radnog vijeka, kojima i nakon određivanja dodatka na mirovinu prema stažu i

plaći, mirovina iznosi manje od najniže mirovine, odredit će se najniža mirovina kao da su bili osigurani samo u prvom stupu uz prijenos sredstava iz drugog u prvi stup, ako tako izaberu. Svi umirovljenici će imati isto pravo izbora i moći će sami birati povoljniju mirovinu.

10. Što je to prvi mirovinski stup?

Prvi mirovinski stup je obvezno mirovinsko osiguranje organizirano prema načelu uplate utvrđenih doprinosa u iznosu od 15% i utemeljeno je na međugeneracijskoj solidarnosti. Mirovina iz prvog stupa ovisi o dužini staža i visini plaće tijekom cijelog radnog vijeka te solidarnosti, putem koje se socijalna preraspodjela vrši u korist određenih skupina za slučaj starosti i invalidnosti, profesionalne rehabilitacije, naknade zbog tjelesnog oštećenja i ostalih troškova u vezi s ostvarivanjem osiguranih prava.

11. Što je to drugi mirovinski stup?

Drugi mirovinski stup je obvezno mirovinsko osiguranje na temelju individualne kapitalizirane štednje te je organiziran prema načelu utvrđenih doprinosa u iznosu od 5% koji se uplaćuju u obvezne mirovinske fondove. Kod stjecanja prava na mirovinu, drugi stup se naslanja na prvi stup generacijske solidarnosti.

12. Što je treći mirovinski stup?

Treći mirovinski stup je dobrovoljno mirovinsko osiguranje koje umirovljenik uplaćuje prema vlastitom izboru, a ostvaruje se sklapanjem ugovora između osiguranika i odgovarajućih pravnih osoba tj. društava za upravljanje dobrovoljnim mirovinskim fondovima. Namijenjen je svim osobama bez obzira na godine života. Visina doprinosa nije ograničena, a moguće je članstvo u više dobrovoljnih mirovinskih fondova. Dobrovoljni fondovi mogu biti: otvoreni dobrovoljni mirovinski fond u koji se mogu učlaniti sve fizičke osobe i zatvoreni dobrovoljni mirovinski fond u koji se mogu učlaniti fizičke osobe koje su zaposlene kod poslodavca ili su članovi sindikata, članovi udruge samostalnih djelatnosti ili samozaposlene osobe.

13. Što su to dodaci od 27% i 20,25% i tko ima na njih pravo?

Dodatak od 27% uveden je 2007. godine kako bi se ublažile razlike u visini mirovina umirovljenika različitih generacija: onih koji su ostvarili mirovinu do kraja 1998. godine, onih rođenih prije 1952. godine i onih rođenih između 1952. i 1961. godine. Rođeni između 1952. i 1961. godine mogli su birati hoće li ući u drugi mirovinski stup ili ostati u prvom. Rođeni 1962. godine i mlađi po sili zakona morali su 2002. godine ući u drugi mirovinski stup i nisu mogli birati poput onih rođenih prije 1962. godine. Mirovinskom reformom rješavamo ovu nepravdu i svima dajemo pravo izbora kakvu mirovinu će primati: mirovinu samo iz prvog stupa s dodatkom od 27% uz prebacivanje sredstava iz drugog u prvi stup ili mirovinu iz prvog i drugog stupa i to s dodatkom od 27% za mirovinski staž ostvaren u prvom stupu tj. do 31. 12. 2001. i dodatak od 20,25% za mirovinski staž ostvaren u drugom stupu tj. od 1.1. 2002. godine do umirovljenja. Izjednačujemo prava svih umirovljenika i dajemo im jednako pravo izbora da biraju povoljniju mirovinu.

14. Kako ćemo primati mirovinu ako smo uplaćivali samo u prvi stup (rođeni do 1952. godine)?

Rođeni do 1952. godine primat će mirovinu iz prvog stupa ostvarenu na temelju generacijske solidarnosti povećanu za dodatak na mirovinu od 27%, a ako im je tako određena mirovina niža od najniže mirovine primat će najnižu mirovinu koju će isplaćivati Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje.

15. Kako ćemo primati mirovinu ako smo uplaćivali u prvi i drugi stup (rođeni 1952. godine i kasnije)?

Rođenima 1952. godine i kasnije koji su osigurani u prvom i drugom stupu omogućićemo pravo izbora koju će mirovinu primati: mirovinu samo iz prvog stupa s dodatkom od 27% uz prebacivanje sredstava iz drugog u prvi stup ili mirovinu iz prvog i drugog stupa i to s dodatkom od 27% za mirovinski staž ostvaren u prvom stupu tj. do 31. 12. 2001. i dodatak od 20,25% za mirovinski staž ostvaren u drugom stupu tj. od 1.1. 2002. godine do umirovljenja. Osobama s ispodprosječnim plaćama tijekom radnog vijeka, kojima i nakon određivanja dodatka na mirovinu prema stažu i plaći, mirovina iznosi manje od najniže mirovine, odredit će se najniža mirovina kao da su bili osigurani samo u prvom stupu uz prijenos sredstava iz drugog u prvi stup, ako tako izaberu.

16. Što će mirovinska reforma donijeti mlađim generacijama, onima koji su sada u 20-im ili 30-im godinama?

Za mlađe generacije jačamo drugi stup, smanjujemo naknade i ukidamo usklađivanje mirovina u drugom stupu po švicarskoj formuli te uvodimo usklađivanje prema inflaciji zbog čega očekujemo 5 -7% veće mirovine iz drugoga stupa. Također, radimo na projektima financijske pismenosti i potičemo mlađe generacije da uplaćuju u treći, dobrovoljni mirovinski stup, kako bi im mirovine bile veće.

17. Tko može ići u prijevremenu starosnu mirovinu?

Mirovinska reforma predviđa da u 2019. godini pravo na prijevremenu starosnu mirovinu može ostvariti muškarac s navršenih 60 godina života i 35 godina mirovinskog staža. Žene će ostvariti pravo na prijevremenu starosnu mirovinu kada u 2019. godini navrše 57 godina i 4 mjeseca života i 32 godine i 4 mjeseca mirovinskog staža. Od 1.1.2027. izjednačili bi se uvjeti za žene i muškarce na 60 godina života i 35 godina mirovinskog staža. Nakon toga podizala bi se dob za žene i muškarce po 4 mj. godišnje. Od 1.1.2033. muškarci i žene stječu pravo na prijevremenu starosnu mirovinu kada navrše 62 godine života i 35 godina mirovinskog staža.

18. Hoće li se destimulirati prijevremenem odlazak u mirovinu i zašto?

Jedan od ciljeva ove mirovinske reforme je duži ostanak u svijetu rada kako bi mirovinski sustav bio održiv. U Hrvatskoj, umirovljenici imaju kratak mirovinski staž, samo 30 godina, a europski prosjek je 35 godina stoga smo primorani na destimuliranje prijevremenog odlaska u mirovinu. Reformom se propisuje linearno umanjenje

prijevremene starosne mirovine od 0,34% za svaki mjesec ranijeg odlaska u mirovinu prije ispunjenja uvjeta za starosnu mirovinu, tj. za 4,08% po godini do maksimalno 20,4% za pet godina ranijeg odlaska u mirovinu te umanjenje ne bi više ovisilo o navršenom mirovinskom stažu u trenutku odlaska u mirovinu. U isto vrijeme nagrađuje se duži ostanak u svijetu rada sa sadašnjih 0,15% na 0,34% po mjesecu stjecanja prava na starosnu mirovinu nakon propisane starosne dobi pod uvjetom da imaju najmanje 35 godina mirovinskog staža.

19. Što je to beneficirani radni staž i tko na njega ima pravo?

Tzv. beneficirani radni staž je staž osiguranja s povećanim trajanjem. Imaju ga radnici koji za vrijeme zaposlenja rade na osobito teškim i za zdravlje i radnu sposobnost štetnim radnim mjestima te zanimanjima na kojima nakon određenih godina života, zbog prirode i težine posla, opadaju psihofiziološke funkcije organizma te koji zbog toga nisu više u mogućnosti uspješno obavljati te poslove. Staž osiguranja s povećanim trajanjem računa se i osobama s invaliditetom.

20. Kada osobe koje imaju pravo na beneficirani radni staž idu u mirovinu?

Na temelju beneficiranog staža, odnosno staža osiguranja s povećanim trajanjem, snižava se dobna granica za stjecanje prava na starosnu mirovinu. Onima koji imaju pravo na beneficirani radni staž dobna granica propisana za sjecanje prava na starosnu mirovinu smanjuje se:

1. po jednu godinu za svakih 6 godina staža osiguranja koji se za efektivno navršenih 12 mjeseci računa kao 14 mjeseci staža osiguranja
2. po jednu godinu za svakih 5 godina staža osiguranja koji se za efektivno navršenih 12 mjeseci računa kao 15 mjeseci staža osiguranja
3. po jednu godinu za svake 4 godine staža osiguranja koji se za efektivno navršenih 12 mjeseci računa kao 16 mjeseci staža osiguranja
4. po jednu godinu za svake 3 godine staža osiguranja koji se za efektivno navršenih 12 mjeseci računa kao 18 mjeseci staža osiguranja.

21. Što mirovinska reforma donosi osobama s invaliditetom?

Proširuje se krug osoba s invaliditetom kojima se zaposlenje svedeno na puno radno vrijeme računa kao staž osiguranja s povećanim trajanjem (beneficirani staž). Također, predlaže se produženje dobi do koje se stječe pravo na profesionalnu rehabilitaciju s 53 na 55 godina i povećanje naknade plaće koja se isplaćuje invalidu rada za vrijeme profesionalne rehabilitacije u iznosu od najmanje bruto minimalne plaće u iznosu od 3.429,80 kn, a osnovica za novčanu naknadu zbog tjelesnog oštećenja povećava se za 15%.

22. Tko može naslijediti našu mirovinu i kada?

Nakon smrti korisnika mirovine iz prvog stupa, dospjela novčana primanja koja nisu isplaćena do smrti korisnika mogu se nasljeđivati, a novčana primanja nakon smrti korisnika koji nema nasljednika, iznimno od propisa o nasljeđivanju, pripadaju Republici Hrvatskoj. Nakon smrti osobe osigurane u drugom stupu koji umre prije nego je ostvario pravo na mirovinu, a članovi obitelji ne ostvare pravo na obiteljsku mirovinu prema Zakonu o mirovinskom osiguranju, njegova sredstva iz drugog stupa nasljeđuju nasljednici. U slučaju smrti korisnika mirovine iz drugoga stupa nakon što je ostvario pravo na mirovinu isplata njegove mirovine nasljednicima je moguća ukoliko je korisnik mirovine sklopio takav ugovor o mirovini s mirovinskim osiguravajućim društвom (MOD). S MOD-om se mogu sklopiti ugovori za isplatu: - pojedinačna mirovina (nema nasljeđivanja) - zajednička mirovina – isplaćuje se doživotno bračnomu drugu koji nadživi korisnika - pojedinačna mirovina sa zajamčenim razdobljem – u slučaju smrti korisnika prije isteka zajamčenog razdoblja isplata se nastavlja imenovanom korisniku do isteka zajamčenog razdoblja - zajednička mirovina sa zajamčenim razdobljem – isplaćuje se doživotno bračnomu drugu koji nadživi korisnika, a u slučaju da oboje umru prije isteka zajamčenog razdoblja, imenovanom korisniku do isteka zajamčenog razdoblja.

23. Kamo odlazi naša ušteđevina iz drugog stupa u trenutku odlaska u mirovinu?

U trenutku odlaska u mirovinu Vaša sredstva iz drugog stupa odlaze s Vašeg računa u obveznom mirovinskom fondu u mirovinsko osiguravajuće društvo (MOD) koje Vam na Vaša sredstva uzima naknadu od 5%, a ukoliko ostvarujete pravo na mirovinu samo iz prvog mirovinskog stupa, sredstava se prebacuju u prvi mirovinski stup.

24. Što je MOD?

Mirovinsko osiguravajuće društvo (MOD) je dioničko društvo ili društvo s ograničenom odgovornošću koje obavlja isplatu mirovina iz drugog i trećeg stupa. MOD na temelju Vaše individualne kapitalizirane štednje u drugom stupu i trećem ukoliko ga imate, isplaćuje Vašu mirovinu iz ova dva stupa. Trenutno postoji samo jedan MOD, ali u okviru mirovinske reforme omogućuje se da Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje (HZMO) može osnovati mirovinsko osiguravajuće društvo (MOD) „državni“ MOD za obavljanje isplate mirovina iz drugog i trećeg stupa.

IZ NAŠIH UDRUGA

Udruga invalida Donja Stubica

27. tradicionalno hodočašće i susret osoba s invaliditetom u Mariji Bistrici

Udruga invalida Donja Stubica 10. kolovoza 2018. godine po dvadeset sedmi puta organizirala je tradicionalni Međunarodni susret osoba s invaliditetom u Mariji Bistrici.

Međunarodno druženje osoba s invaliditetom otvorila je predsjednica Županijske skupštine Vlasta Hubicki. Okupljene članove dvadesetak udruga osoba s invaliditetom iz Hrvatske, Slovenije i Italije pozdravili su i načelnik Marije Bistrice, Josip Milički kao i predsjednik Udruge invalida Donja Stubica, Stjepan Ključarićek. Sudionici događanja i ove su godine susret započeli odlaskom na misu u Svetište Majke Božje Bistričke nakon čega su uslijedili tradicionalni Sportski susreti. Na susretu je sudjelovao predsjednik Hrvatskog saveza udruga invalida rada, Josip Petrač sa suradnicima.

Predsjednik
Stjepan Ključarićek

UDRUGA OSOBA S INVALIDITETOM KRIŽEVCI

18. SUSRET OSOBA S INVALIDITETOM HRVATSKE "KRIŽEVCI 2018"

Udruga osoba s invaliditetom Križevci, na blagdan sv. Marka Križevčanina, 8. rujna 2018. godine u restoranu „Vojarna“, uz pokroviteljstvo Grada Križevaca, održala je 18. susret osoba s invaliditetom Hrvatske „Križevci 2018.“

Udruga osoba s invaliditetom Križevci, na blagdan sv. Marka Križevčanina, 8. rujna 2018. godine u restoranu „Vojarna“, uz pokroviteljstvo Grada Križevaca, održala je 18. susret osoba s invaliditetom Hrvatske „Križevci 2018“.

Susretu je nazočilo oko 200 osoba s invaliditetom iz 16 udruga osoba s invaliditetom iz 15 gradova, kao i osobe iz javnog, političkog, kulturnog i vjerskog života.

Sudionici 18. susreta sudjelovali su i na misnom slavlju na Strossmayerovom trgu u Križevcima koje je predvodio mons. Ivan Šaško, pomoćni biskup zagrebački, a nakon misnog slavlja, 18. susret posjetio je i blagoslovio jelo mons. Tomislav Rogić, biskup šibenski.

Nakon ručka nastavljeno je druženje osoba s invaliditetom uz razgovor, glazbu i ples. Na 18. susretima osoba s invaliditetom sudjelovali su predsjednik HSUIR-a, Josip Petrač, izvršni direktor Leke Sokolaj te predsjednik Nadzornog odbora Ivica Lazić.

Predsjednik
Petar Gatarić

UDRUGA INVALIDA RADA GRADA KUTINE

ODRŽANI XI. SUSRETI UDRUGE INVALIDA RADA KUTINA

Udruga invalida rada Kutine organizirala je 11. Susrete invalida rada pod pokroviteljstvom i finansijskom potporom Sisačko – moslavačke županije i Grada Kutine

Udruga invalida rada Kutine organizirala je 11. Susrete invalida rada pod pokroviteljstvom i finansijskom potporom Sisačko – moslavačke županije i Grada Kutine. Susrete je otvorio kutinski gradonačelnik Zlatko Babić. Gradonačelnik je izdvojio odličnu suradnju koju Grad ostvaruje s Udrugom invalida rada. Puno uspjeha u radu Udrudi poželio je i saborski zastupnik Željko Lenart ukazujući na potrebu mijenjanja zdravstvenog sustava u korist građana, posebno onih najranjivijih skupina.

Nakon obraćanja predsjednika Hrvatskog saveza udruga invalida rada, Josipa Petrača predavanje je održao izvršni direktor Saveza, Leke Sokolaja o sve aktualnijoj temi doživotnog i dosmrtnog uzdržavanja. Susreti su završili zajedničkim druženjem uz razne igre u pikadu, boćanju, šahu i kartanju. U okviru Susreta, gosti su u Kutini organizirano posjetili Crkvu sv. Marije Snježne, te kutinski Muzej Moslavine.

Predsjednik
Božidar Cesar

UDRUGA INVALIDA RADA I OSTALIH OSOBA S INVALIDITETOM GRADA DUGA RESA

Međunarodni dan osoba s invaliditetom i Redovna izvještajna Skupština Udruge

Međunarodni dan osoba s invaliditetom – 03 prosinac, Udruga invalida rada i ostalih osoba s invaliditetom grada Duga Resa obilježila je preventivnom akcijom besplatnog mjerenja šećera i tlaka. Akcija se održala u predvorju dugoreškog kina i zabilježila je velik broj zainteresiranih. Svi koji su se odazvali akciji dobili su bijelu vrpcu kao znak borbe protiv nasilja nad ženama s posebnim naglaskom na žene s invaliditetom.

Udruga invalida rada i ostalih osoba s invaliditetom grada Duga Resa održala je Redovnu izvještajnu Skupštinu, u sklopu obilježavanja Međunarodnog dana osoba s invaliditetom te je predstavila rezultate rada za 2018. godinu kao i planove rada za 2019. godinu.

„Kampanja bijele vrpce“

Udruga invalida rada i ostalih osoba s invaliditetom grada Duga Resa i ove se godine pridružila Kampanji bijele vrpce povodom Međunarodnog dana borbe protiv nasilja nad ženama. Kampanja „Progovorile smo o nasilju, ali nas ne čuju“ provedena je u suradnji s Dječjim vrtićem Duga Resa i Policijskom postajom Duga Resa.

Predsjednik
Ivan Moguš

UDRUGA INVALIDA RADA PAKRAC – LIPIK

10. sportski susreti osoba s invaliditetom „Pakrac 2018.“

Desetim sportskim igrama Udruga invalida rada Pakrac-Lipik proslavila je u gradskoj vijećnici 22. rujna 2018. godine 50 godina djelovanja.

U organizaciji Udruge invalida rada Pakrac-Lipik, članovi udruga invalida rada iz Belišća, Donje Stubice, Daruvara, Lipika i Pakraca, Krapine, Križevaca, Kutine, Požege, Siska, Vukovara, Županje te Metlike iz Slovenije okupili su se 22. rujna u Pakracu na desetim susretima osoba s invaliditetom. Na obljetnici su sudjelovali predsjednik HSUIR-a Josip Petrač, izvršni direktor Leke Sokolaj, predsjednik Nadzornog odbora Ivica Lazić. Sportski dio 10. Susreta osoba s invaliditetom rada otvorio je lipički gradonačelnik Vinko Kasana i tom je prilikom pohvalio rad UIR Pakrac-Lipik, kao i odličnu suradnju s Gradom Lipikom poželjevši im i nadalje tako uspješno djelovanje i zalaganje za osobe s invaliditetom. Oko 70 sudionika natjecalo su u dvorištu kompleksa Janković u pikadu, visećoj kuglani te igri nabaci krug, dok je tijekom poslijepodnevnih sati druženje nastavljeno uz ručak, tombolu, glazbu i ples. Udruga je dodijelila zahvalnice članovima koji su svojim radom pomagali i još uvijek pomažu rad Udruge. Nakon toga podijeljeni su i pehari za pobjednike u sportskom dijelu i to:

Viseća kuglana:

Prvo mjesto: Udruga invalida rada grada Kutine

Drugo mjesto: Društvo invalidov Metlika

Treće mjesto: Udruga invalida rada Daruvar

Nabaci krug:

Prvo mjesto: Udruga invalida rada grada Kutine

Drugo mjesto: Udruga invalida rada Daruvar

Treće mjesto: Udruga osoba s invaliditetom Križevci

Pikado:

Prvo mjesto: Udruga invalida rada Pakrac – Lipik

Drugo mjesto: Udruga invalida Donja Stubica

Treće mjesto: Udruga invalida rada grada Kutine

Predsjednica
Zdenka Lulić

UDRUGA INVALIDA RADA ZAGREBA
DAN UDRUGE INVALIDA RADA ZAGREBA

U 2018. godini Udruga invalida rada Zagreba obilježila je 52. obljetnicu svog osnutka te je tim povodom pod pokroviteljstvom Ministarstva za demografiju, obitelj i mlade organizirala dvodnevno događanje. U srijedu, 26. rujna organiziran je nastup pjevačkih zborova u Domu kulture Prečko. Prvi dan dvodnevne manifestacije obilježen je vedrim i veselim notama te nadahnutim izvedbama čak pet pjevačkih zborova koji su svojim izvedbama domaćeg i stranog repertoara podigli rasploženje stotinjak prisutnih uzvanika. Koncert su svojim nastupom otvorili članovi kulturno-umjetničkog društva "Nikola Tesla", višegodišnji suradnici UIR Zagreba. Potom je uslijedio nastup ženskog pjevačkog zbora "Danica", zatim kulturno-umjetničkog društva "Prečko" zbor 50+ te mješovitog pjevačkog zbora Slovenski dom. Šećer na kraju glazbene manifestacije bio je nastup domaćina, pjevačkog zbora UIR Zagreba "Kolibrići", čiji su članovi još jednom pokazali kako se pjesmom i glazbom mogu nadići sve prepreke. UIR Zagreba koristi i ovu priliku zahvaliti svim pjevačkim sekcijama koje su se odazvale našem pozivu i svojim odličnim izvedbama i interpretacijama uveličali obilježavanje obljetnice UIR Zagreba. Nakon raspjevanog i veselog prvog dana obilježavanja obljetnice uslijedio je drugi, stručan i informativan dan organiziran u hotelu Antunović. Moderiranjem člana Upravnog odbora UIR Zagreba, Zlatka Vučića, manifestacija je započela Tribinom na temu "Rekreativno-zdravstveni turizam". U okviru Tribine sudjelovali su UIR Zagreba, njezini dugogodišnji partneri – Specijalne bolnice za medicinsku rehabilitaciju Varaždinske toplice, Daruvarske toplice i Thalassotherapia Crikvenice te Ministarstvo turizma. Prvobitno je predsjednica UIR Zagreba, Nada Vorkapić, dvjestotinjak uzvanika tom prilikom upoznala s pozitivnim rezultatima, iskustvima i prednostima "Rekreativno- zdravstvenog programa" kojeg UIR Zagreba već 13 godina provodi za svoje članove osiguravajući im povoljniji smještaj u toplicama uz mogućnost obavljanja medicinsko- rehabilitacijskih tretmana i dodatnih animacijskih sadražaja. Na tu se prezentaciju nadovezala Snježana Bahunek Hrženjak, mag.oec., voditeljica Odjela za zdravstveni turizam i maketing u Varaždinskim toplicama predstavivši Bolnicu i njezine medicinsko-rehabilitacijske programe. Program za članove

UIR Zagreba obuhvaća boravak od minimalno 12 dana i smještaj u jednokrevetnim i dvokrevetnim sobama hotela "Minerva" uz puni pansion. Program također, obuhvaća liječnički pregled i ambulantne terapije, zatim animacijski program te korištenje bazena s termalnom vodom. Potom je medicinsko-rehabilitacijske programe i prednosti prirodnog okruženja Daruvarskih toplica predstavio Berislav Kuzle, voditelj prodaje. Prisutnima je pojasnio da program za članove UIR Zagreba obuhvaća minimalno 12 dana boravka u dvokrevetnim i jednokrevetnim sobama uz puni pansion u lječilišnom hotelu "Termal", zatim liječnički pregled i ambulantno liječenje te korištenje bazena s ljekovitom termalnom vodom. Trećeg, nimalo manje značajnog partnera UIR Zagreba, Thalassotherapiju Crikvenica, predstavio je Emin Čajlaković, voditelj odsjeka prodaje, prijema, smještaja i centralnog naručivanja. Thalassotherapija Crikvenica članovima UIR Zagreba u okviru zajedničkog programa nudi smještaj u bolničkom dijelu – Vila ISTRA i u hotelskom dijelu – Vila DALMACIJA, u dvokrevetnim i jednokrevetnim sobama. Neovisno o odabranoj vrsti smještaja, program obuhvaća liječnički pregled i terapije kod otorinolaringologa, pulmologa ili fizijatra, zatim korištenje unutarnjeg bazena s toprom morskom vodom (32°) i tretman medicinske masaže cijelog tijela. Emin Čajlaković spomenuo je i proširenje suradnje s UIR Zagreba u okviru programa "Ljetovanje" kojim UIR Zagreba svojim članovima u razdoblju od svibnja do rujna osigurava smještaj u spomenutim vilama po povoljnim cijenama. Naposljetu je predstavnica Ministarstva turizma, Lana Stanković, prezentirala program Ministarstva s ciljem povećanja i poboljšanja uvjeta za osobe s invaliditetom naglasivši pritom da Republika Hrvatska, kao rijetko koja zemљa, ima velik potencijal za daljnji razvoj zdravstvenog turizma te da su ovakve tribine i slična javna okupljanja ključne za razvoj tih potencijala. Po završetku Tribine uslijedila je svečana dodjela nagrada, priznanja i zahvalnica višegodišnjim i zaslužnim članovima UIR Zagreba, pojedincima, institucijama i partnerima koji se doprinijeli radu, rastu te promociji UIR Zagreba. Tom su prigodom tako dodijeljene dvije nagrade, 58 zahvalnica i 116 priznanja."Godišnja nagrada Udruge invalida rada Zagreba" ove godine je dodijeljena Stanku Svečaku, zaposlenom djelatniku UIR Zagreba koji je kao stručni suradnik svojim velikim angažmanom i inovativnim idejama prilikom organizacije klupske i ostalih aktivnosti u velikoj mjeri doprinio unapređenju rada UIR Zagreba. Nagrada "Naj volonter" ove je godine dodijeljena Dragici Pongrac zahvaljujući značajnom doprinosu prilikom izbora novog zaposlenika UIR Zagreba i organizacije edukativnih sastanaka volontera te zahvaljujući brojnim pohvalama članova koji pohađaju radionicu "Umijeće življenja" i ističu njezinu savjesnost u pristupanju problemima te poticanju na međusobno podržavanje, savjetovanje i podršku. Priznanja su dodijeljena članovima sukladno godinama članstva od kojih je ove godine jednoj članici dodijeljeno priznanje za vjernih 40 godina članstva. Za vjerni 30-ogodišnji staž priznanje je primio 21 član, njih 56 za 25-ogodišnji staž i njih 124 za kontinuirano članstvo 20 godina. Žao nam je što nam se zbog raznih razloga velik broj dobitnika priznanja ipak nije bio u mogućnosti osobno pridružiti i primiti zahvalnicu. No, UIR Zagreba zahvalna je svakom pojedincu na njegovom i njezinom dugogodišnjem povjerenju iskazanom neprekidnim članstvom kroz dugo razdoblje. Na kraju zahvaljujemo i medijima koji su popratili naša događanja i doprinijeli informiranju šire javnosti o radu UIR Zagreba svojim najavama i objavama: internet portalima – In Portal, Treća dob i televizijskim kućama – HRT - Zagrebačka panorama, Z1 TV te Radio Sljeme. Do iduće godine, nastavite se i dalje zajednički s nama boriti za bolji život osoba s invaliditetom!

Anamarija Lazić, prof. Maja Milković, prof.

I MI SMO ZVIJEZDE

Peti put zaredom Udruga invalida rada Zagreba organizirala je manifestaciju „I mi smo zvijezde“ koja je osmišljena kao poklon i čestitka za božićne blagdane svim članovima UIR Zagreba, njihovim obiteljima i priateljima te svim zainteresiranim građanima. Ove godine po prvi put manifestacija se odvijala na tri lokacije: U Zagrebu, već tradicionalno, u Centru za kulturu Trešnjevka te po prvi put na području Zagrebačke županije – u Zaprešiću u Pučkom otvorenom učilištu Zaprešić te u Velikoj Gorici u Pučkom otvorenom učilištu Velika Gorica. Program je u CeKaTe-u bio iznimski bogat zbog dragih gostiju koji su nas počastili svojim dolaskom. Priredbu je otvorila predsjednica UIR Zagreba, Nada Vorkapić, a potom je „Posada UIR Zagreba“, koju su činili zaposleni djelatnici i članovi Upravnog odbora UIR Zagreba, izvela grotesknu plesnu točku, parodiju na poznati film „Briljantin“. Nakon salve smijeha, publika se umirila i uživala u spletu božićnih pjesama koje je izvela vokalna skupina „Zrele trešnje“. Osnivačica vokalne skupine je Leopoldina Đukić, a zbor postoji od 2014. godine. Do svoje prerane smrti, zbor je vodio maestro Boško Ugrina, naš dragi priatelj s kojim smo također surađivali, a sada zbor djeluje pod ravnateljem maestre Senke Frljak.

Kako smo nastojali program obogatiti redom plesa, redom pjesme, nakon božićnih pjesama uslijedila je „Fantazija“ plesne skupine „Entuzijasti“ koja djeluje u okviru udruge „Zaplešimo zajedno“. Predsjednik Udruge i voditelj plesne skupine je dojen društvenih plesova u Hrvatskoj, plesni pedagog i koreograf, Tihomir Kološić. Sljedeća je nastupila Sanda Matokanović, štićenica Doma Ježdovec koja je izmamila i pokoju suzu publike čitajući svoje autorske stihove. Program su nam pomladili mladi glazbenici skupine „CeKaTe Vocal lab“ Lele Kaplowitz. Najprije je Mihaela Margaretić izvela Španjolsku serenadu na flauti uz pratnju pijanistice Jasne Šumak Picek, a potom u društvu kolega s vokalne radionice pjesmu „To make you feel my love“. Nakon mladih glazbenika uz pjesmu „Stand by me“ na pozornicu su uplesali štićenici Doma za starije osobe Trnje u koreografiji Dijane Crnak te nam donijeli dašak romantike. „Twist iz predgrađa“ naziv je plesne točke koja je uslijedila. Koreografiju Lane Dužević izveli su izvrsni plesači plesne

skupine „Praktikum 50+“ Centra za kulturu Trešnjevka iz Prečkog. „Merry Christmas everyone“ u veselom ruhu pjevajući, poželjeli su nam članovi UIR Zagreba, polaznici radionica engleskog jezika uz podršku svojih voditeljica, volonterki - Anamarije Lazić i Martane Sirovina. A nakon njihove božićne čestitke, pozornicu su prepustile svojim kolegicama iz UIR Zagreba koje vježbaju i plešu u okviru klupske radionice. Energiju vrućih latino ritmova publici je donijela plesna skupina „Aero-Buka“, a „Prigorski splet“ folklorne skupine UIR Zagreba, koji je koreografirao volonter Dragutin Sinković, priveo je program veselo prema kraju. Naravno, kao i svake godine, svi izvođači zajedno su uz „Zvončiće“ i „vlakić“ pozdravili publiku i zaželjeli im vesele božićne i novogodišnje blagdane. S obzirom na to da su dragi nam gosti iz CeKaTe-a imali puno obveza i nastupa, u Zaprešiću i Velikoj Gorici program je izvođen samo od strane članova i djelatnika UIR Zagreba, ali je i obogaćen s druge dvije točke. Publika se zaista dobro nasmijala i zabavila uz dramsku skupinu UIR Zagreba koja je najavljuvala svaki nastup, a potom i izvela igrokaz „Babica“ te imala priliku uživati u autorskoj poeziji Tomislava Zekanovića. Prikazom kulturno-umjetničkog programa kroz plesne, glazbene, književne i dramske izričaje, sudionici programa poručili su – „I mi smo zvijezde ... unatoč naporu, bolnim stanjima ili nedostatku vremena... i nismo zaslužili biti na marginama društva“. Manifestacija je sufinancirana od strane Ministarstva za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku kroz trogodišnji program "Ars longa, vita brevis" i u velikoj mjeri popraćena od strane medija kojima i ovim putem zahvaljujemo na podršci: internet portal – Treća dob i In-portal te radio postajama Sljeme i City Radio. Vjerujemo da smo svima koji su uspjeli doći na neku od priredbi uljepšali večer i prenijeli pozitivu, radost i tople želje za bolje sutra. Također, pozivamo sve članove, ako već nisu do sada, a u mogućnosti su, da prošeću do UIR Zagreba u Novu cestu te se uključe u neku od mnogobrojnih radionica kako bi iskusili daske koje život znače. Veliku zahvalu upućujemo i našim vrijednim volonterima, našim dragim gostima, partnerima i suradnicima. Vidimo se dogodine!

Udruga invalida rada Zagreba

Anita Kaiser, dipl. trener

UDRUGA INVALIDA RADA GRADA SLAVONSKOG BRODA

MEĐUNARODNI DAN OSOBA S INVALIDITETOM I MEĐUNARODNI DAN VOLONTERA

Međunarodni dan osoba s invaliditetom – 03. prosinac i Međunarodni dan volontera 05. prosinac obilježeni su svečanom sjednicom Povjerenstva za osobe s invaliditetom Grada Slavonskog Broda u gradskoj vjećnici. Nazočne je pozdravio gradonačelnik Slavonskog Broda, Mirko Duspara, a Željko Pudić predsjednik Povjerenstva za osobe s invaliditetom podnio je godišnje izvješće o radu. Po Odluci Povjerenstva dodjeljene su i godišnje nagrade za volonterski angažman pojedinca, poslodavca godine i za primjer dobre prakse uključivanja volontera. Svečanoj sjednici prisustvovali su članovi Povjerenstva, zamjenici gradonačelnika, gosti i predstavnici medija. Ispred naše Udruge sjednici je prisustvovala Jasmina Polak, članica Povjerenstva.

U poslijepodnevnim satima upriličeno je druženje članova svih udruga uz zabavni program i osvježenje u kojem su sudjelovali i naši članovi.

Dana 4. prosinca 2018. u sklopu obilježavanja Međunarodnog dana osoba s invaliditetom na poziv Udruge „Loco – moto“ održana je promocija knjige „Dnevnik bolesnika“ autora Vanje Krnića i otvorenje Likovne izložbe članova njihove Udruge u prostoru Gradske knjižnice. Ispred naše Udruge događanju su prisustvovali Jasmina Polak i Marija Sorić.

Predsjednica
Jasmina Polak

UDRUGA INVALIDA RADA RIJEKA

*U Gradskoj vijećnici 14. studenoga 2018. godine održana je svečanost na kojoj je obilježena
50. obljetnica djelovanja Udruge invalida rada Rijeka*

Uz vodstvo i članove Udruge, događaju je nazočila pročelnica Odjela gradske uprave za zdravstvo i socijalnu skrb Karla Mušković, predstavnici Primorsko-goranske županije, izvršni direktor Hrvatskog saveza udruga invalida rada, Leke Sokolaj, član Predsjedništva HSUIR-a, Dubravko Sopek. U ime Udruge invalida rada Rijeka, predsjednik Ante Štulić zahvalio se svojim članovima na uloženom trudu i vremenu te Gradu Rijeci, općinama i gradovima na komunikaciji, finansijskoj i drugim oblicima potpore. Povodom pola stoljeća rada, izvršni direktor Hrvatskog saveza udruga invalida rada Leke Sokolaj Udrudi je uručio zlatnu plaketu za uspješan rad i djelovanje na promicanju ljudskih prava i djelovanja na izjednačavaju mogućnosti invalida rada. Udruga invalida rada Rijeka danas okuplja više od 700 članova koji mogu ostvariti svoja prava i materijalne pogodnosti, a kroz svoje brojne socijalne programe i aktivnosti djeluje na području Primorsko-goranske i Ličko-senjske županije.

Predsjednik
Ante Štulić

DRUŠTVO INVALIDA RADA KRAPINA

Da je glazba melem za dušu stara je i poznata uzrečica, a potvrđuje je uvijek vedar duh člana predsjedništva Hrvatskog saveza udruga invalida rada i predsjednika Društva invalida rada Krapina gospodina Dubravka Sopeku kojemu je kako sam kaže glazba u krvi od djetinjstva.

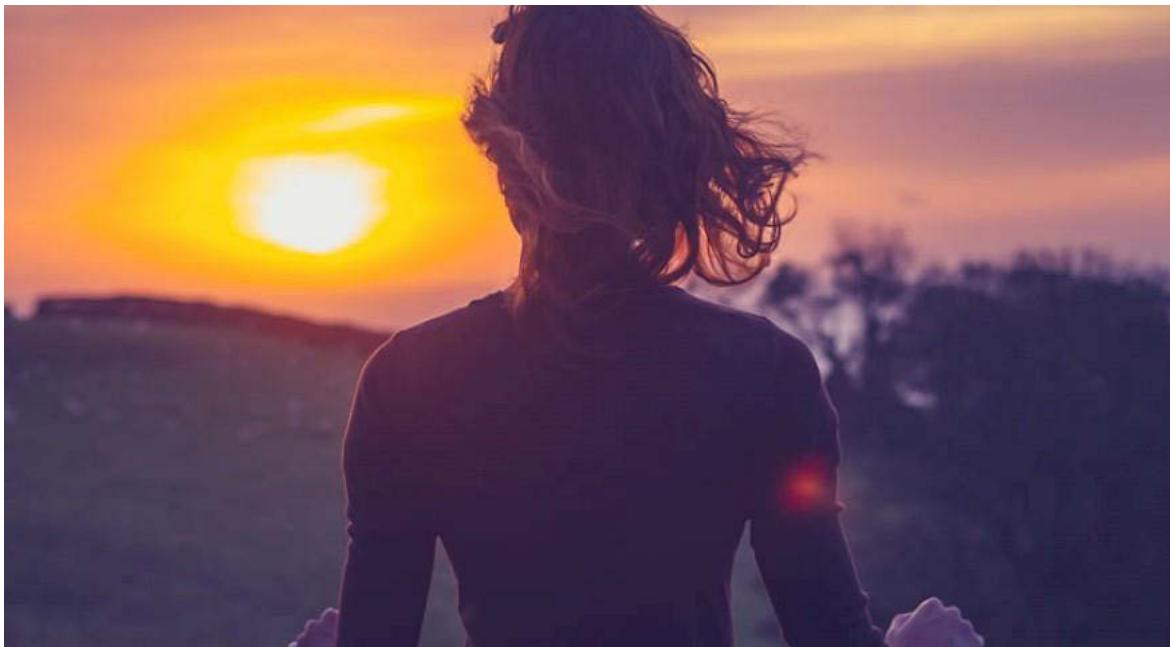
Ovom prilikom želimo gospodinu Sopeku čestitati na njegovom predanom radu u glazbi jer već gotovo 20 godina vodi i uređuje emisiju Ta dobra, stara vremena u programu Radija Hrvatsko zagorje Krapine. Upravo u listopadu 2018. godine u Maloj dvorani Pučkog otvorenog učilišta Krapina za sve slušatelje javno je izvedena 1001. emisija Ta dobra, stara vremena. Emitiranje emisije počelo je 16. svibnja 1999. godine i nije prestalo sve do danas zahvaljujući vjernim slušateljima i ljubiteljima stare zabavne glazbe, ali isto tako i gospodinu Sopeku i njegovoj strasti prema glazbi i sakupljanju diskografskih uradaka starijeg datuma. Povodom emitiranja 1001. emisije za Glas Zagorje s gospodinom Sopekom razgovarala je gospođa Tanja Gregurović. Intervju se može pročitati u 169. broju Glasa Zagorje iz 1. listopada 2018. godine.

Uz predan rad u glazbi gospodin Sopek je dugi niz godina posvećen i radu u pokretu osoba s invaliditetom. Kao predsjednik Društva invalida rada Krapina nesebično pomaže svim osobama s invaliditetom.

Hrvatski savez udruga invalida rada

EMOCIJE JE MOGUĆE KONTROLIRATI

Zdrav život / Mentalno zdravlje

Naučiti upravljati vlastitim emocijama vjerojatno je najvažnija vještina, ne samo za svakodnevno funkcioniranje na visokoj razini, nego i neprocjenjiv alat za svaku uspješnu promjenu u životu

Jeste li nedavno imali iskustvo u kojem ste na određenu osobu reagirali tako da ste naknadno požalili? Ili ste možda imali situaciju u kojoj je vaša emocija utjecala na pogrešnu prosudbu i pogrešnu odluku? Vjerujem da se svi mogu složiti kako jedna negativna emocija može upropastiti cijeli dan čak i više dana, zar ne?

Većina ljudi svakodnevno doživljava popriličan raspon stanja i emocija (nesvjesno) prihvaćajući da su emocije nešto nad čim ne možemo imati kontrolu, odnosno samo naša "normalna" reakcija na ono što nam se događa. Međutim, nemogućnost upravljanja vlastitim emocijama čini nas marionetom događaja (to jest, osobne interpretacije događaja) i može dovesti do stanja anksioznosti, nezadovoljstva, depresije, što se posljedično odražava i na naše zdravlje, kao i na (ne)kvalitetu naših odnosa.

Naučiti upravljati vlastitim emocijama vjerojatno je najvažnija vještina, ne samo za svakodnevno funkcioniranje na visokoj razini, nego i neprocjenjiv alat za svaku uspješnu promjenu u životu (kako se nositi sa stresom, ovisničkim ponašanjem, ljutnjom, čak i gubitkom kilograma). Sposobnost upravljanja vlastitim emocijama može dramatično poboljšati našu motivaciju, zadovoljstvo i osobnu produktivnost.

Um i tijelo međusobno su povezani

Primjera radi, možete se prisjetiti situacije kada ste čuli određenu sretnu vijest, koja vam je trenutačno promijenila emotivno stanje. Ne samo da ste se odjednom počeli osjećati bolje u odnosu na prethodni trenutak, nego se rezultat primanja te vijesti odrazio i na

vaše ponašanje - možda ste ustali sa stolca, zauzeli uspravan stav s povišenom bradom i pogledom usmjerenim prema gore, ubrzao vam se ritam disanja... Ili, čuli ste određenu negativnu vijest i odjednom ste skupili tijelo, spustili glavu, a pogled usmjerili prema dolje...

Nemogućnost upravljanja vlastitim emocijama čini nas marionetom događaja i može dovesti do stanja anksioznosti, nezadovoljstva, depresije, što se posljedično odražava i na naše zdravlje, kao i na (ne)kvalitetu naših odnosa

Što možemo zaključiti iz tih primjera? Svima nam je poznata poslovica "U zdravom tijelu, zdrav duh". Ta poslovica zapravo govori o zavisnosti, odnosno povratnoj vezi između dviju komponenti - uma/duha i tijela. Ako razumijemo da su um i tijelo međusobno povezani, kao što vidimo iz navedenih primjera, onda možemo osvijestiti mogućnost da neovisno o negativnosti informacija koje nas svakodnevno obasipaju trenutačno promijenimo svoje stanje.

Ako se vratimo na prethodne primjere, proces izgleda ovako. Zaprimamo pozitivnu ili negativnu informaciju našim osjetilom vida ili sluha. Informacija u umu povlači asocijaciju na nama najbliže (toj informaciji) slično iskustvo. Prisjećanje na tu situaciju okida kemijsku reakciju i, na kraju, ta kemijska reakcija okida naše ponašanje (promjena stava tijela, disanja...). Ovdje je riječ o prirodnom procesu gdje informacije koje zaprimamo iz okoline utječu na naše misli, emocije i ponašanje. S obzirom na to da ovdje govorimo o kontroli i upravljanju emocijama, taj proces možemo osvijestiti i koristiti u vlastitu korist. Stoga ću u nastavku predstaviti dva jednostavna trika o tome kako fiziologijom možemo trenutačno eliminirati ili ublažiti negativna emocionalna stanja:

1. **Pokreti očiju** - Kada se nalazite u određenom emotivnom stanju, vaš pogled automatski skreće prema dolje (gledate u pod). Savjet: kad vam se pojavi negativna emocija, okrenite oči prema gore (prema čelu). U tom će trenutku vaša negativna emocija (ako ne skrećete pogled prema dolje) za maksimalno dvadesetak sekundi nestati.
2. **Smješak** - Ako znate da vas čeka stresna situacija, bilo s autoritetom ili nekom drugom osobom koja u vama izaziva negativno stanje, neposredno prije samog ulaska u komunikaciju zategnjite svoje usnice u smješak i zadržite ih u tom položaju desetak sekundi. S obzirom na to da su um i tijelo dio istoga sustava i utječu jedno na drugo, vaš um će putem određene pozicije mišića smještenih oko vaših usana okinuti isti kemijski proces kao da se doista smijete, što će rezultirati opuštenošću i mnogo boljim stanjem pri ulasku u tu komunikaciju.

Emocije kao odraz jezičnog izričaja

Jezik kojim komuniciramo svoje iskustvo je, baš kao i tijelo, u direktnoj vezi s unutarnjim stanjem. Na primjer, kada izgovorite rečenicu "Neću se zbog toga osjećati loše", u njoj imate negaciju i negativnu riječ "loše". Naš će asocijativni um na negativne riječi povući i negativne asocijacije, tako da ćemo za rezultat imati negativno stanje. No, uz male kozmetičke promjene jezika, utjecat ćete na asocijacije uma, a samim time i na stanje. Umjesto da izgovorite "Neću se osjećati loše", možete preoblikovati svoj jezik na "Od sada ću se osjećati dobro" - značenje je identično, no reakcija uma na pozitivno oblikovanu rečenicu uvelike se razlikuje. Isti model funkcioniра i u komunikaciji s drugim osobama: *Nemoj zaboraviti pospremiti sobu.*" - "*Sjeti se pospremiti sobu.*" "*Nemoj*

"da ti opet nalazim pogreške." - Provjeri ispravnost svoga rada prije nego što mi ga pošalješ."

Ono što ćete tom kozmetičkom prilagodbom jezika doživjeti od drugih je ne samo znatno manje otpora u komunikaciji, nego se možete i silno iznenaditi koliko je odgovor na vašu naredbu emotivno pozitivniji, čime ćete dobiti brži rezultat i manje konflikata te, najvažnije, zadržati dobro emotivno stanje, i svoje i svojeg sugovornika.

Utjecaj promjene značenja

Još jedna, za ovu temu zanimljiva poslovica glasi: "Život se sastoji od 99 posto doživljaja i jedan posto događaja." Ta poslovica nije nužno istina, no može nam pružiti potrebne resurse za upravljanje emocijama. Ovdje ću se na vlastitome primjeru dotaknuti značenja koja dajemo određenoj situaciji.

Ako razumijemo da su um i tijelo međusobno povezani, kao što vidimo iz navedenih primjera, onda možemo osvijestiti mogućnost da neovisno o negativnosti informacija koje nas svakodnevno obasipaju trenutačno promijenimo svoje stanje

Naime, moja su djeca dobila vodene kozice, a to je značilo da moja supruga ili ja moramo uzeti bolovanje/godišnji ili pronaći dadilju, što može imati i financijske posljedice. To je jedan način na koji možemo interpretirati tu situaciju. Kada sam zbog te situacije odgađao sastanke, odgovori koje sam dobivao glasili su: "Baš mi je žao"; "Baš koma" i slično. No, jedna osoba dala je sasvim drukčiji odgovor: "Pa to je fantastično. Sada ćete se toga riješiti i više nikada ne morate razmišljati o tome." Sljedeći zanimljiv odgovor glasio je: "Moje dijete ima četiri godine i nije preboljelo kozice. Mogu li ga dovesti na igru da se zarazi kako bismo to što prije riješili?"

Dakle, možemo reći da naša emocija ovisi o značenju koje smo sami dodijelili određenom događaju. Zato, ako naučimo promijeniti značenje našeg doživljaja, trenutačno će se mijenjati i naš emotivni odgovor na situaciju.

Kondicioniranjem ponašanja mijenjamo emocije

Što je kondicioniranje? Ako želimo potaknuti određeno dobro ponašanje kod djeteta, možemo uvesti sustav nagrada (za željeno ponašanje), odnosno izostanaka nagrade (za neželjeno ponašanje). Sustav nagrada funkcioniра tako da će, svaki put kad dijete demonstrira ponašanje koje je prema našim kriterijima poželjno, dobiti nagradu i obratno, ako se pojavi neželjeno ponašanje, nagrada će izostati. Nagrada ne mora biti velika - to može biti bombon, a može i zagrljaj... Jedini važan kriterij je dosljednost. Kad nagrađujemo određeno ponašanje, bilo djeteta ili kolege na poslu, njihov um napravit će poveznicu: ovo ponašanje = dobro.Kondicioniranje je model koji je nastao Pavlovljevim eksperimentom sa psima 1901. godine koji je, ukratko, izgledao ovako:

- polazišna točka: psi posjeduju automatski odgovor na miris hrane (bezuvjetni refleks)
- miris hrane automatski okida reakciju slinjenja
- Pavlov dodaje jedan stimulans prije hranjenja: stimulans je zvono
- proces: prvo zvono pa onda hrana; proces se ponavlja X puta
- rezultat: zvono i bez donošenja hrane okida reakciju slinjenja.

Zvuk zvona je auditivni stimulans koji ne bi trebao imati utjecaj na reakciju slinjenja jer nju može izazvati samo mirisni ili okusni stimulans pa se zato taj naučeni stimulans naziva **uvjetovani (kondicionirani) refleks**.

Možemo zaključiti da razumijevanjem kondicioniranja možemo asocirati bilo koji stimulans s bilo kojim (željenim) odgovorom, i to svjesno, a samim time i ciljano. Osim toga, razumijevajući kondicioniranje lako i poprilično brzo možemo zamijeniti sve one automatizirane negativne reakcije s bilo kojom reakcijom koju bismo željeli imati u određenoj situaciji.

Kao jedan od jednostavnih primjera, izdvojite ču proces apliciranja "sidra" za automatsko ustajanje iz kreveta (za one koji imaju problema sa *snooze*, *snooze* i opet *snooze* akcijom). Ono što vas sprječava da ustanete iz kreveta je emocija, i to ona koja vam pruža veće zadovoljstvo pri pritisku na *snooze* od onog drugog što zahtijeva akciju, zar ne? U tom slučaju proces kondicioniranja izgledao bi ovako:

- odaberite trenutak u danu kada ne osjećate umor
- uzmite mobilni telefon i namjestite zvono na budilici za pet minuta
- legnite u krevet i zatvorite oči
- opustite se i pričekajte zvuk zvona
- odmah čim čujete zvuk zvona, energično ustanite iz kreveta
- postupak ponovite pet do sedam puta

Odluka je na vama

Zamislite koje sve pozitivne učinke možete ostvariti ako znate kako upravljati svojim emocijama. Možda je riječ o reakciji na određenu osobu iz ureda koja negativno utječe na vaše stanje ili o sastanku s određenom osobom ili s nadređenim... Možda se loše emocije pojavljuju i pri samoj pomisli na prezentaciju i/ili javni nastup, ili možda pri pomisli na partnera ili partnericu... Ako znate prepoznati svoja negativna stanja u komunikaciji s bilo kime i promijeniti ih prije ulaska u samu komunikaciju, možete izbjegići 8 od 10 potencijalnih konflikata. Alati su ukratko prezentirani, no prvi je korak odluka da želite preuzeti kontrolu. Što čekate...?

Časopis Vaše zdravlje

